

DOMOLJUB

Izhaja vsak šotriek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezno številko se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 34.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1912.

Leto XXV.

Republike in njihova senca.

V Ameriki se pripravljajo Zedinjene države za volitev predsednika, ki bo štiri leta vodil ogromno državno zvezo iz bele hiše v Washingtonu. Vse je pokonci. Dve veliki stranki — demokratična in republikanska — imata vsaka svojega kandidata; v republikanski ni edinosti; sedanjí predsednik Taft in njegov prednik Roosevelt se pulita za prvenstvo in za zmago. Pri nas so tudi marsikje volitve živahne, toda kdor ni sam izkusil ameriških volitev za predsednika, si ne more predstavljati te strahovite gonje, ki pretresa podobno hudi mrzlici velikansko ozemlje Zedinjenih držav.

Gre za velike reči. Stranka, ki zmaga, ima vso moč v rokah, predvsem kar se tiče uradništva. Imenovanje uradnikov je zato zvezano z različnimi rečmi, ki se nam zde umazane. Plačati morajo za stranko, ki jih nastavi, precejšnje vsote in vsako leto prispevati v strankino blagajno. Ko bi na primer zdaj zmagala demokratična stranka, bi višje uradnike, ki jih je bila nastavila republikanska stranka, kar odslovila in namesto njih imenovala svoje. Ravno v tem tiči velika nevarna za severno ameriško javno življenje. Tudi sodniki so mnogo bolj kot pri nas odvisni od svojih strank. Še pri nas se bridko čuti, da uradniki gredo časih bolj za svojim liberalnim srcem, kakor za postavo; tam je to še vse hujske. Pravzaprav gre torej pri tem velikem volilnem boju v Zedinjenih državah, kakor povsod in pri vseh drugih rečeh, v prvi vrsti za dolar.

Vse strasti so napete v tem boju. Agitacija je razpredena v največji meri. S posebnimi vlaki se vozijo čete agitatorjev od kraja do kraja in obdeluje-

jo volivce z besedo, s tiskanim blagom, pa tudi z denarjem. Agitacija je svobodna; društveno življenje nima v državni oblasti nobenih ovir, shodi se lahko sklicujejo kjerkoli in kadarkoli; samo da ne ustaviš prometa na cesti, pa začneš lahko shod kar na ulici, na trgu, na izprehajališčih. Hude si mečejo posamne stranke druga drugi v obraz. To se godi tudi pri nas, toda pozabiti ne smemo, da gre pri volitvi predsednika za moža, ki ima štiri leta voditi državo. Preden je izvoljen, ga je nasprotna stranka oblatila, umazala osebno, pripravljala ob veljavo, kar se je dalo. Vse to gre med milijone ljudi in s tem se gotovo ne pospešuje zaupanje v državo ali spoštovanje do njene oblasti. Ko pa je izvoljen predsednik, mora najprej plačati svoje pristaše, agitatorje in prijatelje, četudi na škodo javnega blaga.

Rekel bo kdo: Naše volitve niso nič boljše. Strasti niso pri nas nič manjše, surovost se tudi pri nas kaže; strankarstvo rodi veliko slabega. Vendar je pa to pri nas vse drugače, nego v republikah. Pri nas imamo staro, premožno cesarsko rodbino. Vladar je pri nas določen že naprej; zanj ni treba hudih bojov vsakih par let. Poleg tega in zavoljo tega je vladar izvzet iz strankarskih bojov. Cesar in njegova visoka čast ostaneta v vseh volivnih bojih nedotaknjena. Pred dobrim tednom so nam prinesli listi poročilo iz Haiti, kako je tam predsedniku nasprotna stranka vrgla njega in postavila svojega zaupnika na njegovo mesto. Vrgli so bombo pod njegovo palačo in njene razvaline so poudsule s predsednikom vred še 400 drugih ljudi. To že ni več politika, to je roparstvo, to je zverinsko.

Zapisali smo ameriški in haiški zgled, katerima bi lahko dodali še

mного drugih, zato, da izrečemo jasno svoje trdno prepričanje: Republike so dražje, so mnogo bolj zmedene, mnogo bolj krivične, kakor države, ki imajo vladarje iz starih, premožnih vladarskih rodbin. Čuje se tudi pri nas časih misel, da bi bila republika boljša; nekateri se radi štejejo med republikance. Ne vedo, kaj govore. Celo med nami se dobe taki, kateri obžalujejo, da so pred sto leti Habsburžani pregnali Francoze, češ, da bi imeli sedaj republikansko vlado, ko bi se to ne bilo zgodilo. Izkušnje kažejo, da se politično življenje redno in mirno razvija mnogo bolj tam, kjer iznad strankarskih bojov kipi kvišku trdna skala vladarjeve osebe.

Danes ga ne more biti pametnega človeka, ki bi se ne zavedal, da morejo samo velike države kaj pomenjati v hudem svetovnem boju za gospodarsko moč. Avstrija, velika, močna, je tudi nam potrebna za naše narodno življenje, za obrambo našega dela in gospodarskega napredka. Avstrija kot republika bi pa že zdavnaj razpadla. Boj med narodi in strankami bi jo uničil. V monarhiji pa morejo živeti narodi in stranke in pomagati v skupno korist.

Drugi tečaj za izobrazbo bolniških strežnic.

V soglasju s sklepom deželnega zbora kranjskega, ki je naglašal potrebo organizacije bolniške potrebe na deželi, je sklenila Vincencijeva družba, da priredi letošnjo jesen drugi tečaj za izobrazbo bolniških strežnic. Tečaj se ima vršiti od 15. oktobra do 8. decembra; ima torej trajati sedem tednov. Za

prirreditve so se določili jesenski meseci, ker se dekleta takrat lažje odtegnejo domu, kakor poleti, ko je mnogo dela. — Kakor pri prvem tečaju, bodo tudi sedaj s teoretiškim poukom, ki ga bodo podeljevali štirje zdravniki, združene praktične vaje v deželni bolnišnici. Udeleženke tečaja bodo dobile hrano, stanovanje, vso potrebno skrb in postrežbo pri usmiljenih sestrah v »Marijinem domu« tik cerkve Srca Jezusovega. — Redni prispevki za hrano, stanovanje in druge stroške tečaja bodo znašali 70 K, h katerim je še priložiti vsoto za strežniški kovček z najpotrebnejšim orodjem v znesku 50 K. Odsek Vincencijeve družbe, ki je prevzel prirreditve tega tečaja, upa, da mu bode z veledušno podporo slavnega deželnega odbora, raznih denarnih zavodov, društev in drugih dobrotnikov mogoče ustanoviti neko število brezplačnih mest pri tem tečaju in sprejeti nekaj udeleženk za znižano ceno. Seveda se bode to število ravnalo po nabrani vsoti.

Vincencijeva družba s tem opozarja vse merodajne kroge naših slovenskih pokrajin na to podjetje, s katerim se ima zopet storiti važen korak za organizacijo bolniške střežbe na deželi. Pred vsem so poklicana naša društva: Vincencijeve konference, Marijine družbe, ženska društva, tretji red, da se zavzamejo za to delo krščanskega usmiljenja, izberejo sposobna dekleta in jim z denarno podporo omogočijo udeležbo pri tečaju. Pa tudi javne korporacije: politične občine, zdravstvena okrožja, morajo podpirati naše socialno delo, ki meri na to, da se počasi odpravi silna beda in zanemarjenost, kateri so navadno pri nas prepuščeni bolniki, in da se varuje najdražji kapital, ki ga ima dežela — človeško zdravje in življenje. Drugod je organizacija bolniške střežbe že mnogo bolj napredovala kakor pri nas. Posebno veliko so v tem oziru storile: Bavarska, Nižja Avstrija, Štajerska, Tirolska. Potrebno je, da se tudi pri nas glede bolniške postrežbe s poukom in zgledom dvigne izobrazba našega ljudstva.

K strežniškemu tečaju se sprejemajo dekleta (tudi vdove ali žene) med 25. in 35. letom, ki se hočejo posvetiti bolniški střežbi v svojem okraju. Prednost imajo tiste, ki so že večje kuharje ali že imajo nekoliko spretnosti v bolniški střežbi. Prijave se sprejemajo do 1. oktobra.

Vse doneske, darove in prijave sprejema tajnik pripravljalnega odbora g. Henrik Peternel, deželni računski revident, Ljubljana, deželni dvorec, v pritličju.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Josip Gruden, predsednik; dr. Iv. Dolšak, deželni zdravstveni tajnik, strokovni vodja tečaja; Andrej Gassner, voleindustrialec; I. N. Röger, ces. svetnik; Avguštin Zajec, računski official; Henrik Peternel, deželni računski revident; J. Tejkal, železniški uradnik v pokoju.

Političen pregled

AVSTRIJA.

Kartelni zakon.

Mnogo se je že pisalo o zakonu, ki naj bi preprečil, da ne bi mogli kartelirani velepodjetniki na svojo roko in v veliko škodo ljudstva podraževati raznih izdelkov in tako umetno delati draginje. Kakor je »Domoljubovim« bralcem znano, je izdelal dr. Krek vzoren načrt takega zakona proti kartelom. Toda vpliv velikih industrijev in neodkritosrčnost socialnih demokratov je dosegla, da ta načrt še ni postala. Vlada, ki tudi nima korajže, da bi stopila oderuhom na prste, je sklicala neko posvetovanje o zakonu, ki pa je imelo le namen stvar zavleči. To se je tudi posrečilo; drugega uspeha to posvetovanje ni pokazalo. Toda enkrat bi morale stvar le priti v obravnavo v zbornici in zato se sedaj hočejo izogniti z novim — posvetovanjem. Ustmeno posvetovanje, pravijo, ne zadostuje, treba se je pogovoriti pismeno. S to svojo iznajdbo skušajo sedaj doseči, da ne bi prišlo do postave, ki bi ljudskim pijavkam zaprla vrelce, kjer črpajo ljudstvu kri. In kakor da so trdno prepričani ti visoki bogatini, da ne bo s takim zakonom nič, povišujejo mirno cene blagu. Še hujše pa je, da daje država tem ljudem celo podpore v denarju, češ, da podpira domačo veliko obrt.

Naše državne železnice.

Uprava naših državnih železnic je izdala pravkar svoje poročilo. To poročilo je zanimivo radi dejstva, da moramo vendar enkrat upati na to, da postanejo avstrijske železnice, ki so v državnih rokah, dobičkanosne. Od leta do leta se je namreč ponavljala tožba, da avstrijske železnice nič ne neso, če pridejo v državne roke. Dokler jih je imel jud, so stale dobro, ko so prišle v državne roke, je bila izguba. Vsako leto je morala država doplačevati, leta 1909 114 milijonov, leta 1910 186 milijonov, letos pa se je to število znižalo na 57 milijonov. Zlasti je prizadevala držav. upravi mnogo skrbi amortizacija. Ko so odkupili n. pr. Severno železnico, so morali napraviti dolg, ki se odplačuje iz dohodkov, zlepa pa niso znesli dohodki toliko, da bi se odplačeval dolg z obrestmi in bi se obenem pokrivali stroški. Sedaj pa se vendar kaže obrat na boljše. To pa je velikega pomena za vse državne finance. Če bodo enkrat državne železnice vzdrževale same sebe in še donašale lep dobiček, potem bo mogoče tudi ozdraviti naše državne finance. Odstranjena bo potem glavna ovira, da ne dobe dežele državne podpore, ki so jo vse tako potrebne. Uresničile se bodo potem tudi razne želje po novih železnicah.

Naj navedemo le par zanimivih podatkov iz poročila. Dolge so naše dr-

žavne železnice koncem leta 1911 19.137.460 km. Vrednost njihova znaša 5 milijard in 657 milijonov. Lokomotiv imajo državne železnice 5862, osebnih voz 11.222, tovornih 115.633 in poštinih 4040. Vozilo se je lani 143 milijonov ljudi. Davka so plačale železnice 13 milijonov kron.

Iz vojne luke Pulja.

O nečuvnih sleparijah laške večine v občinskem svetu puljskem in pri mestnih podjetjih so čitatelji »Domoljubovi« že poučeni. Prve žrtve teh sleparij so že sojene. Pretečni teden je bil obsojen neki Schallmayer radi krivega pričevanja, s katerim je hotel pomagati inženirju Lebanu. Ravno tako sta bila obsojena iz istega vzroka drugi dan še dva. Posledica puljskih sleparij bo, da bo vzela vlada, oziroma uprava vojne mornarice v roko podjetja kakor vodovod, plinarno, elektranjo itd., kiso bila dostaj mestna. Povod temu je, ker se je zvedelo, da hoče izdajalsko laško prebivalstvo za slučaj vojne z Italijo s temi napravami storiti Avstrijcem občutno škodo. Ko bi se to odkrilo kje na Hrvaškem, bi bil seveda nov veleizdajniški proces. Lahe pa naša vlada povsod boža in se ne upa zlepa nastopiti proti njim. Tudi za te preiskave je poveljnik luke admiral Ripper kontaj dosegel, da so se začele. Pritisniti je moral potom vojnega ministra na notranjega. Šele potem so začeli preiskovati, kar je bilo za poznavalce razmer že javna tajnost. Sleparjem puljskega magistrata se ni veliko batil, ker pridejo večinoma pred laško poroto, torej pred svoje prijatelje, ki naj jih sodijo.

JUKIČEVA OBSODBA.

Kakor že znano, je bil zadnji ponedeljek končan proces proti Jukiču in njegovim tovarišem. Obsodba javnosti ni iznenadila, ker sodi se na Hrvaškem na komando in Cuvajevo povelje je bilo znano vsakemu, ne samo sodnikom. Skušal je Jukič, oziroma zagovornik, da se reši z blaznostjo, toda povelje je bilo; na vislice, in zgodilo se je tako. Bolj se je čuditi obsodbi tovarišev, ki se jim pač ni dokazalo takih zločinov, zlasti še, ker so sami nedorasli ljudje, vročekrvni dijaki, na kar bi se vsako sodišče oziralo. Pa bilo je komisarju na tem, da lahko pokaže, kako veleizdajo je preprečil, zato pa je rabil žrtev, uničenih eksistenc.

Luka Jukič, 25 let star, pravnik, je obsojen na vislice, Cvijič, 15 let star, na pet let, istotako 18letni Cesarec, 16letni Publić, 18letni Neidhardt in 16letni Horvat in tudi na pet let, 19 let stari Horvat pa na šest let, Šarinić na šest mesecev. Ostali so oproščeni.

Predsednik vpraša Jukića, ali se pritoži. Ta pa vzklikne: »Jaz apeliram na celi narod. Cuvaj je kriv, njega ima zadeti kazni! Naj ga sodi narod! Smrt izdajalcem!« Na to obtoženci vstanejo in zapoje »Lepa naša domovina«.

Tisti, ki so bili v procesu oproščeni, so bili izgnani iz Zagreba za pet let. Vsi protesti so bili zastoj, ni se jim

dovolil niti rekurz, ampak so jih do večera držali v zaporu, potem pa z orožniškim spremstvom spravili stran, češ, da so nevarni za javni mir in red. — Isti dan so aretirali tudi nekega pravnikarja iz Bosne, ki je bil izgnan potem za pet let iz Zagreba.

Po vsem Hrvaškem je bilo veliko razburjenje radi te obsodbe, zlasti po Dalmaciji so se vršile po mestih velike demonstracije. V Splitu so aretirali nekaj mladih ljudi, ki so vzklikali proti Avstriji. Celo na Češkem so se vršili shodi, ki so dali duška ogorčenju proti taki razsodbi. Hrvatje hočejo, da zve o teh dogodkih vsa evropska javnost in so sestavili odbor, ki naj bi porabil vsako priložnost, da zve širni svet o tem procesu. Hrvaški poslanci bodo vložili v državnem zboru ogrskem glede Jukičevega procesa interpelacijo.

POINCAIRE V RUSIJI.

Večje politične važnosti je zadnje dni potovanje francoskega ministrskega predsednika v Rusijo. Da se je podal Poincare na tako daljno pot v vročih poletnih mesecih, ko navadno vsa politična vprašanja počivajo, je moral imeti pač velike vzroke. Predvsem bo pač vzrok v tem, da se zopet utrdi prijateljstvo Francije in Rusije. Rusi so namreč, kakor se večkrat opazuje, v tej dvojezi le zato, da dobivajo v Franciji posojila, ki jih vedno potrebujejo. Kadar je treba Rusom denarja, pišejo in govore o francosko-ruski zvezi, kadar je Francija potrebna pomoči, kakor lani, ko je malo manjkalo, da ni prišlo do vojne z Nemčijo, pa Rusija ne gane mazinca. To malo zanimanje za Francijo je bil pač eden prvih vzrokov, da je Poincare šel na pot. Možno hoče Rusijo pridobiti tudi za dejanja in jo odvrniti zlasti od Nemčije. Med ruskim carom in nemškim cesarjem se je vršil, kakor znano, pred kratkim sestanek, ki je Franciji neljub. Da ta slabi vtis zbršče, je drugi povod potovanja. Domeniti pa se imata Poincare in ruski zunanji minister Sasanov tudi marsikaj glede sedanjega političnega položaja. Šlo se bo za odgovor glede dardanelskega vprašanja, dalje za mornariško pogodbo in za posojilo, ki je z njo v zvezi. Rusija namreč hoče zopet ustanoviti močno brodogradnjo, ki bi prišlo v slučaju kake vojne tudi Franciji v prid. Najbrž se dogovore tudi glede miru med Italijo in Turčijo in glede Balkana ter sedanjega položaja na Turškem. — Poincareju na čast prirejajo Rusi velike slavnosti. V carjevem dvorcu Carsko selo je bila velika vojaška parada, kjer je poveljeval sam car.

V TURČIJI.

Napad na avstrijsko pošto.

V avstrijskem poštne uradu v Solunu se je razpočila bomba oziroma pekleniški stroj, ki so ga vtihotapili neznanci storilci. Posloj je močno poškodovan in oprava uničena. Poštne stvari niso poškodovane. Avstrijski konzul je brž došel na pošto, kjer je nadzoroval pospravljanje in je uredil, da se

je naprej uradovalo. Mala bomba je počila tudi v nekem tramvajskem uradu. Dva uradnika sta ranjena. Eksplozija je bila tako silna, da so na nasproti stojčem poslojju popokale vse šipe. Kdo je povzročil napad, še ni znano.

Albanci v Skoplju.

V Skoplje je došlo pod poveljstvom Riza-beja 1000 Albancev, iz Prizrena in Djakovara pa 1000. Turčija je stavljene pogoje večinoma sprejela, brani se le vrniti orožje Albancem in tožiti prejšnjo vlado.

Naš zunanji minister in zmede v Turčiji.

Naš minister Berchtold je povabil vse velevlasti, ki so podpisale znano berlinsko pogodbo, da naj se dogovore o sedanjih razmerah v Turčiji. Dunajski krogi sodijo, da bodo velevlasti popolno odgovorile. Naše zunanje ministrstvo namerava podpirati sedanjo turško vlado in pomirjevalno vplivati na balkanske države.

JUBILEJ BOLGARSKEGA CARJA.

15. t. m. so praznovali Bolgari 25-letnico bolgarskega carja Ferdinanda. Jubilej se je posebno slovesno slavil v Tirnovem, kjer je bila sveta maša na Marnoškem polju. Cerkevemu opravilu je sledila vojaška parada, nato pa slovesen sprejem dostojanstvenikov. Jubilej se slavi v času, ko vsa Bolgarija misli na vojno s Turkom in na rešitev bratov v Makedoniji. Vse časopisje, ki proslavlja 25letnico, govori obenem o Makedoniji in njeni samoupravi. — Turški listi odgovarjajo, da naj le Bolgari napadejo Turčijo, bodo videli, kako bodo vsi spori naenkrat poravnani, da se odvrne bolgarska nevarnost.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Ko smo hodili kakih sto korakov, smo dospeli do ograjenega prostora, nekoliko podobnega onemu, ki so ga obdajale nam prepuščene kočice, samo da je bil petdesetkrat tako velik. Okoli in okoli zunanje ograje je stala vrsta koč, kjer so stanovale kraljeve žene. Ravno nasproti vhodu, na daljni strani odprtega prostora, je stala zelo velika kočica, ki je bila popolnoma samotna; tam je kraljevalo Njegovo Veličanstvo. Ostalo pa je bil prazen prostor, ako bi ne bil napolnjen s kompanijami vojakov, katerih je stalo tamkaj osem do 10 tisoč. Ti možje so stali kakor kipi, ko smo prihajali skozi njihove vrste, in nemogoče je popisati veličastni prizor, ki so ga nudili v svojih plapolajočih peresih, s svojimi svitlimi sulicami in

ščiti, ki so imeli železno ozadje in bili prevlečeni z volovsko kožo.

Prostor pred veliko kočico je bil prazen, le nekaj stolov je bilo tam postavljenih. Na tri izmed njih smo se na znamenje Infadusa vsedli, Umbopa pa je stal za nami. Kar se tiče Infadusa, se je postavil k vratom kočice. Tako smo čakali deset ali še več minut sredi smrtne tišine, toda v svesti si, da smo bili predmet združenih pogledov kakih osem tisoč parov oči. Bila je nekaka božja sodba, ki smo jo prestali kolikor mogoče dobro. Končno so se odprla vrata kočice in orjaška postava s plaščem iz tigrove kože okoli ramen je stopila v spremstvu dečaka Skrage in nekaj, kar se je zdelo, da je posušena opica, zavita v plašč iz kožuhovine. Postava se je sama vsedla na stol. Skraga se je vstopil za njo, posušena opica pa je po vseh štirih zlezla v senco kočice in tamkaj počenila.

Pred nami je stal kralj, velikanski mož z neznanško odurnim obrazom.

Še vedno je bilo vse tiho.

Nato je orjaška postava odvezla plašč in vstala pred nami; bil je kralj, a strašen videti. Bil je to velikanski mož s tako neznanško odurnim obrazom, kakor ga še nismo videli. Njegove ustnice so bile debele kakor pri zamorcih, nos je bil ploščat, imel je samo eno žarečo oko (drugega je predstavljala luknja v obrazu) in ves izraz njegovega obraza je bil krvoločen in strasten do skrajnosti. Na veliki glavi se je vzdigoval krasen šop belih nojevih peres, telo je bilo oblečeno v srajco iz svitlega verižnega oklepa, okoli pasu in desnega kolena se je nahajal običajni obroč iz belih volovskih repov. V levi roki je držal veliko kopje. Okoli vratu je nosil velik zlat ovratnik, na čelu pa je bil pritrjen en sam ogromen nebrušen dijamant.

Še vedno je vladala tišina; toda ne dolgo časa. Kmalu nato dvigne veliko

priveditev so se določili jesenski meseci, ker se dekleta takrat lažje odtegnejo domu, kakor poleti, ko je mnogo dela. — Kakor pri prvem tečaju, bodo tudi sedaj s teoretiškim poukom, ki ga bodo podeljevali štirje zdravniki, združene praktične vaje v deželni bolnišnici. Udeleženke tečaja bodo dobile hrano, stanovanje, vso potrebno skrb in postrežbo pri usmiljenih sestrah v »Marijinem domu« tik cerkve Srca Jezusovega. — Redni prispevki za hrano, stanovanje in druge stroške tečaja bodo znašali 70 K, h katerim je še priložiti vsoto za strežniški kovček z najpotrebnejšim orodjem v znesku 50 K. Odsek Vincencijeve družbe, ki je prevzel prireditev tega tečaja, upa, da mu bode z veledušno podporo slavnega deželnega odbora, raznih denarnih zavodov, društev in drugih dobrotnikov mogoče ustanoviti neko število brezplačnih mest pri tem tečaju in sprejeti nekaj udeleženk za znižano ceno. Seveda se bode to število ravnalo po nabrani vsoti.

Vincencijeva družba s tem opozarja vse merodajne kroge naših slovenskih pokrajin na to podjetje, s katerim se ima zopet storiti važen korak za organizacijo bolniške strežbe na deželi. Pred vsem so poklicana naša društva: Vincencijeve konference, Marijine družbe, ženska društva, tretji red, da se zavzamejo za to delo krščanskega usmiljenja, izberejo sposobna dekleta in jim z denarno podporo omogočijo udeležbo pri tečaju. Pa tudi javne korporacije: politične občine, zdravstvena okrožja, morajo podpirati naše socialno delo, ki meri na to, da se počasi odpravi silna beda in zanemarjenost, kateri so navadno pri nas prepuščeni bolniki, in da se varuje najdražji kapital, ki ga ima dežela — človeško zdravje in življenje. Drugod je organizacija bolniške strežbe že mnogo bolj napredovala kakor pri nas. Posebno veliko so v tem oziru storile: Bavarska, Nižja Avstrija, Štajerska, Tirolska. Potrebno je, da se tudi pri nas glede bolniške postrežbe s poukom in zgledom dvigne izobrazba našega ljudstva.

K strežniškemu tečaju se sprejemajo dekleta (tudi vdove ali žene) med 25. in 35. letom, ki se hočejo posvetiti bolniški strežbi v svojem okraju. Prednost imajo tiste, ki so že večje kuharju ali že imajo nekoliko spretnosti v bolniški strežbi. Prijave se sprejemajo do 1. oktobra.

Vse doneske, darove in prijave sprejema tajnik pripravljalnega odbora g. Henrik Peternel, deželni računski revident, Ljubljana, deželni dvorec, v pritličju.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Josip Gruđen, predsednik; dr. Iv. Dolšak, deželni zdravstveni tajnik, strokovni vodja tečaja; Andrej Gassner, veleindustrialec; I. N. Röger, ces. svetnik; Avguštin Zajec, računski oficial; Henrik Peternel, deželni računski revident; J. Tejkal, železniški uradnik v pokoju.

Političen pregled

AVSTRIJA.

Kartelni zakon.

Mnogo se je že pisalo o zakonu, ki naj bi preprečil, da ne bi mogli kartelirani velepodjetniki na svojo roko in v veliko škodo ljudstva podraževati raznih izdelkov in tako umetno delati draginje. Kakor je »Domoljubovim« bralcem znano, je izdelal dr. Krek vzoren načrt takega zakona proti kartelom. Toda vpliv velikih industrijcev in neodkritosrčnost socialnih demokratov je dosegla, da ta načrt še ni postava. Vlada, ki tudi nima korajže, da bi stopila odervohom na prste, je sklicala neko posvetovanje o zakonu, ki pa je imelo le namen stvar zavleči. To se je tudi posrečilo; drugega uspeha to posvetovanje ni pokazalo. Toda enkrat bi morala stvar le priti v obravnavo v zbornici in zato se sedaj hočejo izogniti z novim — posvetovanjem. Ustmeno posvetovanje, pravijo, ne zadostuje, treba se je pogovoriti pismeno. S to svojo iznajdbo skušajo sedaj doseči, da ne bi prišlo do postave, ki bi ljudskim pijavkam zaprla vrelce, kjer črpajo ljudstvu kri. In kakor da so trdno prepričani ti visoki bogatini, da ne bo s takim zakonom nič, povišujejo mirno cene blagu. Še hujše pa je, da daje država tem ljudem celo podpore v denarju, češ, da podpira domačo veliko obrt.

Naše državne železnice.

Uprava naših državnih železnic je izdala pravkar svoje poročilo. To poročilo je zanimivo radi dejstva, da moramo vendar enkrat upati na to, da postanejo avstrijske železnice, ki so v državnih rokah, dobičkanosne. Od leta do leta se je namreč ponavljala tožba, da avstrijske železnice nič ne neso, če pridejo v državne roke. Dokler jih je imel jud, so stale dobro, ko so prišle v državne roke, je bila izguba. Vsako leto je morala država doplačevati, leta 1909 114 milijonov, leta 1910 186 milijonov, letos pa se je to število znižalo na 57 milijonov. Zlasti je prizadevala držav. upravi mnogo skrbi amortizacija. Ko so odkupili n. pr. Severno železnico, so morali napraviti dolg, ki se odplačuje iz dohodkov, zlepa pa niso znesli dohodki toliko, da bi se odplačeval dolg z obrestmi in bi se obenem pokrivali stroški. Sedaj pa se vendar kaže obrat na boljše. To pa je velikega pomena za vse državne finance. Če bodo enkrat državne železnice vzdrževale same sebe in še donasale lep dobiček, potem bo mogoče tudi ozdraviti naše državne finance. Odstranjena bo potem glavna ovira, da ne dobe dežele državne podpore, ki so jo vse tako potrebne. Uresničile se bodo potem tudi razne želje po novih železnicah.

Naj navedemo le par zanimivih podatkov iz poročila. Dolge so naše dr-

žavne železnice koncem leta 1911 19.137.469 km. Vrednost njihova znaša 5 milijard in 657 milijonov. Lokomotiv imajo državne železnice 5862, osebnih voz 11.222, tovornih 115.633 in poštinih 4040. Vozilo se je lani 143 milijonov ljudi. Davka so plačale železnice 13 milijonov kron.

Iz vojne luke Pulja.

O nečuvjenih sleparijah laške večine v občinskem svetu puljskem in pri mestnih podjetjih so čitatelji »Domoljubovi« že poučeni. Prve žrtve teh sleparij so že sojene. Pretečeni teden je bil obsojen neki Schallmayer radi krivega pričevanja, s katerim je hotel pomagati inženirju Lebanu. Ravno tako sta bila obsojena iz istega vzroka drugi dan še dva. Posledica puljskih sleparij bo, da bo vzela vlada, oziroma uprava vojne mornarice v roko podjetja kakor vodovod, plinarno, elektranjo itd., ki so bila doslej mestna. Povod temu je, ker se je zvedelo, da hoče izdajalsko laško prebivalstvo za slučaj vojne z Italijo s temi napravami storiti Avstrijcem obžutno škodo. Ko bi se to odkrilo kje na Hrvaškem, bi bil seveda nov veleizdajniški proces, Lahe pa naša vlada povsod boža in se ne upa zlepa nastopiti proti njim. Tudi za te preiskave je poveljnik luke admiral Ripper kontaj dosegel, da so se začele. Pritisniti je moral potem vojnega ministra na notranjega. Šele potem so začeli preiskovati, kar je bilo za poznavalce razmer že javna tajnost. Sleparjem puljskega magistrata se ni veliko bati, ker pridejo večinoma pred laško poroto, torej pred svoje prijatelje, ki naj jih sodijo.

JUKIČEVA OBSODBA.

Kakor že znano, je bil zadnji ponedeljek končan proces proti Jukiću in njegovim tovarišem. Obsodba javnosti ni iznenadila, ker sodi se na Hrvaškem na komando in Cuvajevo povelje je bilo znano vsakemu, ne samo sodnikom. Skušal je Jukić, oziroma zagovornik, da se reši z blaznostjo, toda povelje je bilo; na vislice, in zgodilo se je tako. Bolj se je čuditi obsodbi tovarišev, ki se jim pač ni dokazalo takih zločinov, zlasti še, ker so sami nedorasli ljudje, vročekrvni dijaki, na kar bi se vsako sodišče oziralo. Pa bilo je komisarju na tem, da lahko pokaže, kako veleizdajo je preprečil, zato pa je rabil žrtev, uničenih eksistenc.

Luka Jukić, 25 let star, pravnik, je obsojen na vislice, Cvijić, 15 let star, na pet let, istotako 18letni Cesarec, 16letni Bubić, 18letni Neidhardt in 16letni Horvat in tudi na pet let, 19 let stari Horvat pa na šest let, Šarinić na šest mesecev. Ostali so oproščeni.

Predsednik vpraša Jukića, ali se pritoži. Ta pa vzklikne: »Jaz apeliram na celi narod. Cuvaj je kriv, njega ima zadeti kazni! Naj ga sodi narod! Smrt izdajalcem!« Na to obtoženci vstanejo in zapojejo »Lepa naša domovina«.

Tisti, ki so bili v procesu oproščeni, so bili izgnani iz Zagreba za pet let. Vsi protesti so bili zastoni, ni se jim

dovolil niti rekurz, ampak so jih do večera držali v zaporu, potem pa z orožniškim spremstvom spravili stran, češ, da so nevarni za javni mir in red. — Isti dan so aretirali tudi nekega pravnikarja iz Bosne, ki je bil izgnan potem za pet let iz Zagreba.

Po vsem Hrvaškem je bilo veliko razburjenje radi te obsodbe, zlasti po Dalmaciji so se vršile po mestih velike demonstracije. V Splitu so aretirali nekaj mladih ljudi, ki so vzklikali proti Avstriji. Celo na Češkem so se vršili shodi, ki so dali duška ogorčenju proti taki razsodbi. Hrvatje hočejo, da zve o teh dogodkih vsa evropska javnost in so sestavili odbor, ki naj bi porabil vsako priložnost, da zve širni svet o tem procesu. Hrvaški poslanci bodo vložili v državnem zboru ogrskem glede Jukičevega procesa interpelacijo.

POINCARÉ V RUSIJI.

Večje politične važnosti je zadnje dni potovanje francoskega ministrskega predsednika v Rusijo. Da se je podal Poincaré na tako daljno pot v vročih poletnih mesecih, ko navadno vsa politična vprašanja počivajo, je moral imeti pač velike vzroke. Predvsem bo pač vzrok v tem, da se zopet uridi prijateljstvo Francije in Rusije. Rusi so namreč, kakor se večkrat opazuje, v tej dvoezvezi le zato, da dobivajo v Franciji posojila, ki jih vedno potrebujejo. Kadar je treba Rusom denarja, pišejo in govore o francosko-ruski zvezi, kadar je Francija potrebna pomoči, kakor lani, ko je malo manjkalo, da ni prišlo do vojne z Nemčijo, pa Rusija ne gane mazinca. To malo zanimanje za Francijo je bil pač eden prvih vzrokov, da je Poincaré šel na pot. Mož hoče Rusijo pridobiti tudi za dejanja in jo odvrniti zlasti od Nemčije. Med ruskim carom in nemškim cesarjem se je vršil, kakor znano, pred kratkim sestanek, ki je Franciji neljub. Da ta slab vtis zbrise, je drugi povod potovanja. Domeniti pa se imata Poincaré in ruski zunanji minister Sasanov tudi marsikaj glede sedanjega političnega položaja. Šlo se bo za odgovor glede dardanelskega vprašanja, dalje za tornariskko pogodbo in za posojilo, ki je z njo v zvezi. Rusija namreč hoče zopet ustnoviti močno brodogradnjo, ki bi prišlo v slučaju kake vojne tudi Franciji v prid. Najbrž se dogovore tudi glede miru med Italijo in Turčijo in glede Balkana ter sedanjega položaja na Turškem. — Poincaréju na čast prirejajo Rusi velike slavnosti. V carjevem dvorcu Carsko selo je bila velika vojaška parada, kjer je poveljeval sam car.

V TURČIJI.

Napad na avstrijsko pošto.

V avstrijskem poštnem uradu v Solunu se je razpočila bomba oziroma peklenški stroj, ki so ga vtihotapili neznači storilci. Poslopje je močno poškodovano in oprava uničena. Poštne stvari niso poškodovane. Avstrijski konzul je brž došel na pošto, kjer je nadzoroval pospravljanje in je uredil, da se

je naprej uradovalo. Mala bomba je počila tudi v nekem tramvajemskem uradu. Dva uradnika sta ranjena. Eksplozija je bila tako silna, da so na nasproti stoječem poslopju popokale vse šipe. Kdo je povzročil napad, še ni znano.

Albanci v Skopljem.

V Skoplje je došlo pod poveljstvom Riza-beja 1000 Albancev, iz Prizrena in Djakovara pa 1000. Turčija je stavljene pogoje večinoma sprejela, brani se le vrniti orožje Albancem in tožiti prejšnjo vlado.

Naš zunanji minister in zmede v Turčiji.

Naš minister Berchtold je povabil vse velevlasti, ki so podpisale znano berolinsko pogodbo, da naj se dogovore o sedanjih razmerah v Turčiji. Dunajski krogi sodijo, da bodo velevlasti povoljno odgovorile. Naše zunanje ministrstvo namerava podpirati sedanjo turško vlado in pomirjevalno vplivati na balkanske države.

JUBILEJ BOLGARSKEGA CARJA.

15. t. m. so praznovali Bolgari 25-letnico bolgarskega carja Ferdinanda. Jubilej se je posebno slovesno slavil v Tirnovem, kjer je bila sveta maša na Marnoškem polju. Cerkvenemu opravilu je sledila vojaška parada, nato pa slovesen sprejem dostojanstvenikov. Jubilej se slavi v času, ko vsa Bolgarija misli na vojno s Turkom in na rešitev bratov v Makedoniji. Vse časopise, ki proslavlja 25letnico, govori obenem o Makedoniji in njeni samoupravi. — Turški listi odgovarjajo, da naj le Bolgari napadejo Turčijo, bodo videli, kako bodo vsi spori naenkrat poravnani, da se odvrne bolgarska nevarnost.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Ko smo hodili kakih sto korakov, smo dospeli do ograjenega prostora, nekoliko podobnega onemu, ki so ga obdajale nam prepuščene kočje, samo da je bil petdesetkrat tako velik. Okoli in okoli zunanje ograje je stala vrsta koč, kjer so stanovale kraljeve žene. Ravno nasproti vходу, na daljni strani odprtega prostora, je stala zelo velika kočja, ki je bila popolnoma samotna; tam je kraljevalo Njegovo Veličanstvo. Ostalo pa je bil prazen prostor, ako bi ne bil napolnjen s kompanijami vojakov, katerih je stalo tamkaj osem do 10 tisoč. Ti možje so stali kakor kipi, ko smo prihajali skozi njihove vrste, in nemožejo je popisati veličastni prizor, ki so ga nudili v svojih plapolajočih peresih s svojimi svitlimi sulicami in

ščiti, ki so imeli železno ozadje in bili prevlečeni z volovsko kožo.

Prostor pred veliko kočjo je bil prazen, le nekaj stolov je bilo tam postavljenih. Na tri izmed njih smo se na znamenje Infadusa vsedli, Umbopa pa je stal za nami. Kar se tiče Infadusa, se je postavil k vratom kočje. Tako smo čakali deset ali še več minut sredi smrtne tišine, toda v svesti si, da smo bili predmet združenih pogledov kakih osem tisoč parov oči. Bila je nekaka božja sodba, ki smo jo prestali kolikor mogoče dobro. Končno so se odprla vrata kočje in orjaška postava s plaščem iz tigrove kože okoli ramen je stopila v spremstvu dečaka Skrage in nekaj, kar se je zdelo, toda v posušena opica, zavita v plašč iz kozuhovine. Postava se je sama vsedla na stol. Skraga se je vstopil za njo, posušena opica pa je po vseh štirih zlezla v senco kočje in tamkaj počenila.

Pred nami je stal kralj, velikanski mož z neznanško odurnim obrazom.

Še vedno je bilo vse tiho.

Nato je orjaška postava odvezla plašč in vstala pred nami; bil je kralj, a strašen videti. Bil je to velikanski mož s tako neznanško odurnim obrazom, kakor ga še nismo videli. Njegove ustnice so bile debele kakor pri zamorcih, nos je bil ploščat, imel je samo eno žareče oko (drugega je predstavljala luknja v obrazu) in ves izraz njegovega obraza je bil krvoloben in strasten do skrajnosti. Na veliki glavi se je vzdigoval krasen šop belih nojevih peres, telo je bilo oblečeno v srajco iz svitlega verižnega oklepa, okoli pasu in desnega kolena se je nahajal običajni obroč iz belih volovskih repov. V levi roki je držal veliko kopje. Okoli vratu je nosil velik zlat ovratnik, na čelu pa je bil pritrjen en sam ogromen nebrušen diamant.

Še vedno je vladala tišina; toda ne dolgo časa. Kmalu nato dvigne veliko

kopje v svoji roki. V trenutku se je dvignilo v odgovor osem tisoč kopij in iz osem tisoč grl je zadonel kraljevi pozdrav: »Kum!« To se je ponavljalo trikrat in vsakokrat se je zemlja stresla vrišča, ki je bil podoben votlemu gromenju.

»Ponižno bodi, ljudstvo,« je zapiskal nek tenak glas, ki se je zdel, da prihaja od opice v senci, »kralj je tukaj.«

»Kralj je tukaj,« je zagromelo osem tisoč grl v odgovor. »Ponižno bodi ljudstvo, kralj je tukaj!«

Nato je zopet nastala tišina — smrtna tišina. Nek vojak pa v tej tihoti izpusti svoj ščit, ki mu je rožljajoč padel na tla.

Tvala je obrnil svoje mrzlo oko nanj.

»Pridi sem!« je rekel z gromečim glasom.

Krasen mlad mož stopi iz vrst in se postavi predenj.

Starka Gagul.

»Tvoj ščit je bil, ki je padel, ti nerodni pes. Ali me hočeš ponižati v očeh tujcev iz zvezd? Kaj imaš povedati?«

In potem smo videli, kako je ubogi človek obledel pod svojo temno kožo.

»Zgodilo se je slučajno, o tele črne krave,« je zamrmral.

»Potem je to slučaj, ki ga moraš drago plačati. Osmešil si me. Pripravi se na smrt.«

»Jaz sem kraljev vol,« se je glasil zamolkel odgovor.

»Skraga,« je rjovel kralj, »pokaži, da vidim, kako znaš rabiti svoje kopje. Ubij mi tega nerodnega psa!«

Skraga stopi z zlovilnim pogledom nazaj in dvigne svojo sulico. Uboga žrtev je zakrila svoje oči z rokami in mirno stala na svojem mestu. Kar se tiče nas, smo stali groze kakor okameneli.

»Enkrat! Dvakrat!« je vihtel svojo sulico, nato pa sunil, oj Bog, naravnost

v njega — sulica je prodrila vojaka in stopila za en črevelj iz njegovega hrba. Kvišku je vrgel roke in se zgrudil mrtev na tla. Med množico se nastalo nekaj kakor mrmranje, se valilo od vrste do vrste in naposled utihnilo. Žaloga je bila končana in tam je ležalo truplo, mi pa si še nismo mogli predstavljati, da bi bila že končana. Sergij je skočil pokonci in nekaj svečano prisegel, nato pa ga je obvladal čut, da je najbolje molčati, in sedel je zopet nazaj.

»Dobro si naredil,« je rekel kralj, »odnesite ga proč!«

Štirje možje so stopili izmed vrst, dvignili truplo in ga odnesli.

»Pokrijte krvave madeže, pokrijte jih!« je piskal tenki glas opici podobne postave, »kraljeva beseda je izgovorjena, kraljeva sodba izvršena!«

Nato je prišla deklica izza kože in nosila vrč napolnjen z apnenim prahom, ki ga je potresla po rdeči mlakuži, da ni bilo ničesar opaziti.

Sergij je bil divje razkačen nad tem dogodkom, in v resnici je bilo težko miriti ga.

»Sedite vendar,« sem zašepetal, »naše življenje je odvisno od tega.«

Udal se je in ostal miren.

Tvala je sedel molče, dokler niso odstranili sledov žaloigre, nato je pa nas nagovoril.

»Beli ljudje!« je rekel, »ki prihajate iz krajev, ki jih ne poznam, in iz vzrokov, ki jih ne poznam, pozdrav vam!«

»Pozdrav tebi, Tvala, kralj Kukuancev,« sem odgovoril.

»Beli ljudje! Odkod prihajate in kaj iščete?«

»Mi prihajamo iz zvezd, ne vprašaj nas kako. Prihajamo, da vidimo deželo.«

»Od daleč prihajate, da si ogledate majhno stvar. In ta človek z vami,« in pokazal je na Umbopo, »ali tudi on prihaja z zvezd?«

»Ravno tako; tamkaj na nebu se nahaja ljudstvo tvoje barve; vendar ne izprašuj stvari, ki so previsoke zate, o kralj Tvala.«

»Glasno govorite, o ljudje zvezd,« je odgovoril Tvala z glasom, ki mi ni ugajal. »Pomnite, da so zvezde daleč proč, vi pa se nahajate tukaj. Kako pa, ako naredim z vami, kakor z onim, ki so ga ravnokar odnesli?«

Na ves glas sem se zasmel, dasi sem imel v srcu prav malo poguma.

»O kralj,« sem rekel, »bodi previden, hodi oprezo preko vročega kamnija, da si ne opečeš svojih nog; drži sulico za ročaj, sicer te vreže v roke. Dotakni se samo enega lasu na naši glavi, in poguba pride na tebe. Ali ti nista ta dva,« pokazal sem na Infadusa in Skrago (kateri mladi lopov je brisal vojakovo kri s svoje sulice), »povedala, kakšne navade imamo? Ali si kedaj videl nam podobne?« in pokazal sem na kapitana Tomiča, ker sem bil popolnoma prepričan, da ni nikdar videl nikogar, ki bi bil le kakšjak podoben njemu, kakoršen je bil takrat.

»Res je, nikdar nisem,« je odgovoril kralj.

»Ali ti niso povedali, kako pošiljamo smrt iz daljave?« sem nadaljeval.

»Povedali so mi, toda jaz ne verujem. Pokažite mi, kako ubijate. Usmrtite mi enega izmed onih, ki stoje tamkaj v vrsti!« — in pokazal je na nasprotno stran krala — »in potem bom verjel.«

»Ne,« sem odgovoril, »mi ne prelivamo človeške krvi razun za pravično kazni; toda ako želiš videti, ukaži svojim služabnikom, da pripeljejo vola skozi vrata krala, in predno bo storil dvajset korakov, ga bom usmrtil od tukaj.«

»Ne, ne,« se je smejal kralj; »ubij mi človeka in potem ti verujem!«

»Dobro, kralj, naj bode tako,« sem odgovoril hladnokrvno, »stopi ti preko odprtega prostora, in predno dosežejo tvoje noge vrata, boš mrtev; ako pa ti nočeš, pošlji svojega sinčka Skrago.«

»In ti, s temno kožo in ponosnim pogledom,« in pokazala je s svojim kožnatim prstom na Umbopo, »kdo pa si ti in kaj hočeš tu?«

(katerega bi bil v tem trenutku z veseljem ustrelil).

Ko je Skraga čul te besete, je čudno zatulil in zbežal v kočo.

Tvala je veličanstveno nagubančil svoje čelo; moj nasvet mu ni ugajal.

»Pripeljite mladega vola!« je ukazal.

Dva vojaka sta urno odšla.

»Sedaj, gospod Sergij,« sem rekel, »streljajte vi. Tem lopovom hočemo pokazati, da nisem jaz edini čarovnik v naši družbi.«

Sergij je vzel v roke repetirko in se pripravil.

»Upam, da bom streljal dobro,« je dejal.

»Morate,« sem odgovoril. »Ako zgrešite s prvo kroglo, mu dajte hitro drugo. Namerite na sto in petdeset korakov

in počakajte, da se vam žival pokaže od strani.»

Nato je nastal premor, dokler nismo kmalu zagledali vola, ki je tekel naravnost proti vratom kralja. Prišel je skozi vrata notri in zagledal ogromno množico, se začuden ustavil, obrnil in zamukal.

»Sedaj je vaš čas,« sem zašepetal. Puška je švignila kvišku.

»Bum! Bum!« in vol se je zvalil na hrbet, ustreljen skozi rebra. Polvotla krogla je naredila svojo dolžnost in vzdih začudenja se je vzdignil med zbranimi četami.

Obrnil sem se hladno naokoli.

»Ali sem lagal, o kralj?«

»Ne, beli mož, resnica je,« se je glasil nekoliko boječ odgovor.

»Poslušaj, Tvala,« sem nadaljeval. Sedaj si videl. Mi pa prihajamo v miru, ne z vojsko. Poglej,« in dvignil sem vinčesterko, »to tukaj je votla palica, katera ti bode omogočila ubijati kakor mi. Samo toliko je začarana, da ne boš mogel z njo ubijati ljudi. Ako jo dvigneš proti ljudem, bo usmrtila tebe. Počakaj, pokažem ti. Ukaži enemu svojih mož stopiti štirideset korakov dalje in zasaditi drog sulice v zemljo tako, da bode ploščata stran ostrine obrnjena proti nam.«

V nekoliko sekundah se je to zgodilo.

»Torej glej, jaz zlomim sulico.«

Ko sem skrbno pomeril, sem ustrelil. Krogla je zadela ploščati del sulice in razbila ostrino na kosce.

Zopet se je vzdignil glas začudenja.

»Sedaj, Tvala,« in izročil sem mu puško, »to čarovno cev podarim tebi in polagoma ti bomo tudi pokazali, kako jo imaš rabiti; toda varuj se čar z zvezd rabiti proti ljudem na zemlji.«

Tvala je vzel puško oprezno ter jo položil pred noge na zemljo. Pri tem sem opazil posušeni opici podobno postavo, kako se je splazila iz sence koče. Plazila se je po vseh štirih, ko pa je prišla do tja, kjer je sedel kralj, se je dvignila na svoje noge, odvrгла kožuho, ki je pokrivala njen obraz. Bila je očividno stara ženska, ki je bila tako skrčene postave, da skoro ni bila večja kakor eno leto star otrok in je obstajala iz mnogih rumenih gub. V teh gubah se je nahajala neka odprtina, ki je pomenjala usta, pod katerimi se je čeljust zoževala v eno točko. Nosa ni bilo nobenega, in cel obraz bi bil skoro čisto podoben na solncu posušeni trupu, ako bi ne bilo dvoje velikih črnih oči, še vedno polnih ognja in razuma, ki so se svetile in lesketale pod snežno belimi obrvmi, nad katerimi se je naprej bočila lobanja pergamentne barve. Kar se tiče glave same, je bila popolnoma gola in rumene barve, nagubana koža pa se je premikala in krčila kakor pri kaki kači.

Ženska, ki je imela ta strašni obraz, ki nas je navdajal z grozo, ko smo jo gledali, je za trenutek mirno obstala, nato pa pokazala kožnat klopčič, oborožen s skoro en palec dolgimi

nohtovi, ga položila kralju Tvali na ramo in začela s tenkim prodirajočim glasom:

»Poslušaj, o, kralj! Poslušaj, o, ljudstvo! Poslušajte, o gore in ravnine in reke, domovina kukuanskega ljudstva, poslušaj! Poslušajte, o nebo in solnce in dež in vihar in megla! Poslušajte vse stvari, ki živijo in morajo umreti! Poslušajte vse mrtve stvari, ki morajo zopet živeti, da zopet umrjejo! Poslušajte, duh življenja je v meni in jaz prerokujem! Jaz prerokujem! Jaz prerokujem!«

Besede so utihnile v slabo ječanje in videlo se je, da se je strah pólótil vseh, ki so jih čuli in tudi nas. Starka je bila v resnici zelo strašna.

»Kri! Kri! Kri! Reke krvi, povsodi in vsepovsodi! Vidim jo, voham jo, pokušam jo; rdeča teče po zemlji, dežuje izpod neba.«

»Koraki! Koraki! Koraki! Stopinje belih mož, ki prihajajo od daleč. Zemlja se trese, zemlja trepeta pred svojim gospodarjem!«

»Stara sem! Stara sem! Mnogo krvi sem videla! ha, ha! Toda videla je bom še več, predno umrjem, in bom vesela. Kako stara sem, mislite vi? Vaši očetje so me poznali, in njihovi očetje. Videla sem že bele ljudi in vem česa žele. Stara sem, toda gore so starejše od mene. Kdo je naredil veliko cesto, povejte mi? Kdo je postavil one tri molčeče, ki gledajo preko globeli, povejte mi?« (In pokazala je proti trem strmim goram, ki smo jih videli v prejšnji noči.)

»Vi ne veste, toda jaz vem. Beli ljudje so bili, ki so bili pred vami, in ki bodo, ko vas več ne bo, ki vas bodo požrli in ugonobili. Da! Da! Da!«

»In čemu ste prišli, beli, strašni, izurjeni v čarovnijah in vseh učenostih, močni, neustrašeni? Kaj je oni svitli kamen na tvojem čelu, o kralj? Čegave roke so naredile železno obleko na tvojih prsih, o kralj? Vi ne veste, toda jaz vem. Jaz, ki sem stara, jaz ki sem modra, jaz čarodejka!«

Nato je obrnila svojo živalsko glavo proti nam.

»Kaj iščete vi, beli možje iz zvezd — oj, da, iz zvezd? Ali iščete koga, ki se je izgubil? Tukaj ga ne najdete. Ni ga tukaj. Stoletja in stoletja ni nikdar stopila noga belega človeka v to deželo, nikdar razen enkrat, in zapustil jo je, da umrje. Vi prihajate za svitlimi kamni, dobro vem — dobro vem; našli jih bode, ko se bode posušila kri. Toda ali se bode vrnili, od koder ste prišli, ali se bode ustavili pri meni? Ha! Ha! Ha!«

»In ti, s temno kožo in ponosnim vedenjem, in pokazala je s svojim kožnatim prstom na Umbopo, »kedo pa si ti, in kaj hočeš tu? Ne kamenov, ki se svetijo, tudi rumene kovine ne, ki se sveti, ki jo daš belim možem iz zvezd. Meni se zdi, da te poznam; meni se zdi, da morem duhati kri v tvojih žilah. Odveži svoj pes —«

Tukaj se je začel obraz tega izvanrednega bitja zvijati, nato pa se je

zgrudila v božjastnem napadu na zemljo, in odnesli so jo v kočjo.

Kralj je trepetajoč vstal in zamahnil s svojo roko. V trenutku so začeli polki odhajati in v desetih minutah ni bilo na velikem prostoru nikogar drugega, kakor mi, kralj in nekoliko drugih.

»Beli ljudje,« je rekel, »na misel mi prihaja, da bi vas dal pomoriti. Gagul je govorila čudne besede. Kaj pravite na to?«

Jaz sem se mu nasmejal. »Bodi oprezen, o kralj, nas ni tako lahko umoriti. Videl si usodo vola; ali hočeš biti kakor oni vol?«

Kralj je nagubančil svoje čelo. »Ne pristojta se, groziti kralju.«

»Mi ne grozimo, mi govorimo resnico. Poskusi ubiti nas, o kralj, in potem se prepričaj.«

Velikan je položil roko na čelo.

»Pojdite v miru,« je rekel navsezadnje. »Danes ponoči se vrši veliki ples. Pridite pogledat. Ne bojte se, da bi koval zoper vas naklepe. Jutri hočem razmišljati o tem.«

»Dobro je tako, o kralj,« sem mu odgovoril hladno in nato smo vstali in se v spremstvu Infadusa vrnili v svoje stanovanje. (Dalje.)

Kaznovana škodoželjnost.

1.

Bil Jurij dober gospodar, prašičkov zredil lep je par. Za dom bo eden, družega na sejem žene, tam prodá. Za d'narce kupi to in to, obleko ženki vso novó. Tako premissija Jur Cahťe — a že usoda bliža se.

2.

Ko hudi duh bi ga podil, se pridrvi avtomobil.

povozi pujska čez teló,
življenje vzame mu mladó
Č'lo Juri iz nevarnosti
je komaj rešil si kosti.
A tujca škodoželjna vsa
režeč se jo odpihata.

3.

Prašček v prahu tam leži,
a Jurju poka v žalosti
srce in divji srd ga tre,
da kleti, zmerjati začne.
S pestmi preti gospodoma,
naj vrag pobaše kar oba.
Tako ju psuže Jur Cahté,
da tudi njima kri zavre.

4.

Na vozu se obrneta
in Jurja krepko zmerjata;
avtomobil brez vodstva sam
drvi naprej po cesti tam,
kjer teče Sava tik ob njej
čof! že sta v vodi, jej, o jej
Zdaj Juri se na glas reži,
korenček strže — hi, hi, hi!

Drobfine

Kačji čar. O načinu, kako kače svoje žrtve nekako začarajo in postavijo v čuden stan zamaknjenja, pripoveduje neki v Afriki živeči Anglež to-le zgodbo: »Bil sem v koloniji Port Natal na lovu, ko zagledam mladega srnjaka, ki je, tam pod imenom oribek zelo znana žival. Da bi mogel priti do strele, sem se mu bližal po ovinku, in sicer okoli nizkega grička. Ko sem bil dovolj blizu, in sem se zopet sklonil po konci, se nisem mogel dovolj začuditi, ko sem zapazil, da se žival ves čas ni niti za las premaknila in da je tudi sedaj stala kakor pribita, popolnoma nepremakljivo, komaj dvajset korakov od mene oddaljena. Vedeti pa je treba, da imajo te vrste živali silno oster pogled, da so jako boječe in da sicer ne puste človeku niti na sto korakov se približati, razun če jih kdo iznenadi speče v visoki travi. Dolgo sem tako stal in opazoval žival, meneč, da mora biti bolna. Potem se poskušam živali približati. V ta namen se poslužim velikega mravljišča, ki je stalo v obližju in okoli katerega se priplazim čisto blizo. Ko se dvignem in pogledam čez mravljišče, odskočim, ker zagledam veliko kačo, imenovano boa konstriktor, ki je ležala zvita v klopčič s privzdignjeno glavo ne daleč od grička. Srnjak je stal nepremično s po strani nagnjeno glavó in je strmel tako zaverovano v svojo smrtno sovražnico, da ni prav nič zapazil moje navzočnosti. Previdno se pomaknem nazaj, ker sem hotel skrivaj opazovati, kak bo konec tega čudnega položaja. Srnjak je moral že več minut tako zamaknjeno stati. Dlaka na hrbtu se mu je naježila, oči je imel široko odprte, držal se je čudno leseno in nenaravno. V naslednjem hipu pa je že ležal na tleh in debeli črni obroči kače so bili oviti okoli njegovega telesa in njegovih nog. Hitro sprožim puško in kača

polagoma izpusti srnjaka iz svojega objema. Ker sem streljal s svinčeniimi zrní, šrotom, in čisto od blizo, je strel kačo, ki je bila skoro devetnajst čevljev dolga, pretrgal kar na dvoje; a kljub temu je kača srnjaku v kratkem času svojega objema zdrobila vse kosti. — Oko kače, ko zre na svojo žrtve, ima na sebi nekaj prav posebnega. Zdi se, kakor da bi izžarevalo plamen; primerjati bi se dalo z bleskom ametista ali rubina ali obeh skupaj, kadar se svetlikata v solnčnih žarkih. Žrelo je bilo skoro popolnoma zaprto in dolgi jezik je sikal semintja, kakor bi se mu skomine delale v predokusu dobrega plena.«

Trda sodba. Matevž Begbie je kot predsednik sodišča v Britanski Kolumbiji vodil sodno razpravo zoper nekoga moža, ki je bil obdolžen, da je svojega nasprotnika ubil z motiko. Četudi je bila krivda jasna, so ga porotniki le oprostili. Ves ogorčen se tedaj dvigne predsednik in govori tako-le: »Gospodje porotniki! To sodbo ste vi izrekli, ne ja z; zato pa sramota ostane na vaši vesti; zdaj pa z Bogom, gospodje; dražega vam nimam povedati.« Potem se obrne k oproščenemu morilcu in pristavi: »Izpuščeni ste; pojdite in ubijte nekaj porotnikov, vredni so tega.«

Stroga vzgoja. Oče pisateljice F. Levald je bil moč železne doslednosti v vseh rečeh, ki so se tikale vzgoje njegovih otrok. To je poskusila zlasti njegova hči Fani, ki si je pozneje kot pisateljica pridobila slavno ime. V svojem dvajsetem letu je bila mlada gospodična l. 1831. nekoč povabljena na družinski bal in ravno se je hotela zavrteti s plesalcem po dvorani, ko vstopi sluga njenega očeta z naročilom, da mora takoj domov. Vsa iz sebe hiti Fani v domačo hišo, prepičana, da se je morala zgoditi kaka nesreča. Ko vsa preplašena vstopi v očetovo sobo, pokaže ta mirno na odprta vrata, ki so vodila v skupno sobo in pravi: »Ko si odšla, si pozabila vrata zapreti. Zdaj jih zapri in potem greš zopet lahko na bal!«

RAZGLLED PO DOMOVINI

Domoljubovi častni nagradi. Kot smo sporočili v zadnji številki, se je vršilo na Marijin praznik, dne 15. avgusta žrebanje za razpisani jubilejni nagradi. Zrebanja se je udeležilo 645 nabiravcev za srebrno, 77 pa za zlato uro. Prvi so nabrali 1605, drugi pa 1486 novih naročnikov. Najprej je za to določeno dekletce, 4letna Emica Schiller segla v vrečico za srebrno uro ter je prinesla iz nje številko 484, katere lastnik je g. Franc Rebolj, organist v Češnjici v Tuhinjski dolini, ki je pridobil

bil devet novih naročnikov. Prisodila se mu je srebrna ura v vrednosti 30 K. — Nato je segla mala »Fortunica« v vrečico, kjer so tičali kandidatje za zlato uro, in potegnila iz nje številko 703, katero je dobil nabiravec g. Jožef Bečaj, krojač v Št. Vidu nad Cerknico. Ta srečni mož, ki mu je komisija prisodila zlato žepno uro v vrednosti 100 K, je nabral 27 novih naročnikov. Na znotranji strani pokrova je bilo pri obeh urah vrezano besedilo v spomin nabiralateljema: Častna nagrada »Do-

moljubova« ob 25letnem jubileju 15.8. 1912. Ti dve prvi nagradi je »Domoljubovo« uredništvo s primernim pohvalnim pismom odposlalo naslovljencema takoj naslednji dan, dne 16. avgusta. — Sedaj preostane še razpošiljanje obljubljenih slik dr. Šusteršiča in dr. Kreka. Prejmo jih te dni in sicer lepo prirejene na lepenci vsi, ki so nam poslali 25 ali več naročnikov, poleg tega bomo pa nagradili s slikami še vse one nabiravce, ki so nam poslali 15 do 24 novih naročnikov. Ti prejmo slike, ka-

ker jih je založila »Slovenska Straža«, je v spomin bo natisnjeno zgoraj navedeno besedilo. — Bodi ta mala nagrada vsem vrlim nabiralcem bodrilo za novo vztrajno delo za razširjenje naše ga časopisja; vsem pa še enkrat prisrčna zahvala!

Deželni odbornik dr. Pegan ponesrečil. Dr. Pegan, šofer Južna in Peganov sinček Vladko, so se 18. t. m. zjutraj po 8. uri odpeljali z dr. Peganovim avtomobilom iz Selce v hrvaškem Primorju proti Ljubljani. Takoj, ko so zapustili Selce, je dr. Pegan, ki je pred nekaj dnevi napravil izkušnjo za vožnjo z avtomobilom, prevzel vodstvo avtomobila. Južna je sedel poleg dr. Pegana. Kmalu za Selcami je velel dr. Pegan svojemu sinčku, naj izstopi, kar je sinček tudi storil. Pri cerkvi sv. Ane nad Cerkevnicco, na klanecu, je nakrat priletel preko ceste, tri metre pred avtomobilom neki triletni otrok. Dr. Pegan, ki je vozil s hitrostjo 20 km na uro, je uvidel, da bi bil otrok povozen in ubit, ako avtomobila hipno ne zavrne v stran. **Zato se je z avtomobilom ognil otroku, v tem trenutku je pa nesreča hotela, da je z zadnjim kolesom avtomobila zadel v telegraf. drog.** Dr. Pegan je najprej odletel z avtomobila več metrov daleč in se na tleh trikrat obrnil okolo. Avtomobil je nato še nekaj časa držal naprej in se zadel v neki zid. Tu je odletel z avtomobila šofer Južna. **Telegrafski drog je sunek izruval, avtomobil je na dvoje razbilo,** zadnji konec avtomobila je odletel od prvega. Ljudje iz vasice svete Ane so ponesrečencema prihiteli na pomoč. Pogled na ranjenega dr. Pegana je bil strašen. Glava ponesrečenca je bila skoro vsa v krvi, iz nosa in ušes je dr. Peganu lila kri, ranjen je bil tudi na životu in rokah. Šoferju Južni se ni nič posebnega zgodilo in je le nekoliko udarjen na koleno in zvil si je eno roko. Bil je tako prestrašen, da dalje časa ni mogel nič govoriti. Dr. Pegana so počasi pod pazduho vodili v Cerkevnicco. Tu je takoj dobil zdravniško pomoč. V sled bolečin je dr. Peganu glava otekla in tudi na hrbet je dobil precejšen udarec. Zdravnik je konstatiral, da ni smrtne nevarnosti, ako ne pridejo kakšne notranje komplikacije. Ko je zdravnik dal dr. Peganu prvo pomoč, so ga s parnikom prepeljali v Selce.

Potrjen deželnozborski sklep. Cesar je potrdil v seji kranjskega deželnega zbora dne 25. januarja 1912 sprejeti sklep, da se davčna občina Sela pri Šumbregu v političnem okraju Novo mesto izloči iz krajevne občine Dobričnice z vasjo Babino goro, ki pripada davčni občini Knežja vas ter ustanovi kot samostojna davčna občina Sela.

Cerkveno odklikovanje. Duhovnim svečnikom ljubljanske škofije je imenovan č. g. Jakob Aljaž, župnik na Dovjem.

Častni občani blejski. V občinski seji 13. t. m. je blejski občinski odbor soglasno sklenil za častne člane blejske občine imenovati gg.: deželnega

glavarja dr. Ivana Šustersiča, deželna poslanca dr. Evg. Lampeta in Ivana Pibra ter državnega poslanca Josipa Pogačnika, dalje ekscelenco ministra Otokarja Trnka in poljskega ministra ekscelenco O. pl. Długosza.

Duhovske vesti s Primorskega. Novomašnik č. g. Fr. Črnigoj je nastavljen kot kaplan v Volčah. — Č. g. Vinko Štauta pride iz Volč za kaplana v Št. Peter pri Gorici. — Č. g. Angelj Čargo, kurat v Nabražini, pojde za vikarja v Sovodnje. — Č. g. Frančišek Švara, vikar v Šempolaju bo začasno oskrboval nabrežinsko duhovnijo. — Č. g. Bogomil Nemeč, župnik v Zgoniku, je imenovan za upravitelja devinskega dekanata.

Za evharistični shod na Dunaju se je doslej priglasilo 368 koroških Slovencev, ki bodo šli s posebnim vlakom na Dunaj. Ziljani in Rožani bodo šli v narodnih nošah, kar bo našim Slovencev v ponos in čast.

g Opozarjamo še enkrat na slovesnost otvoritve »Društvenega doma« v Črnučah. Pošteno ljudstvo se lahko slovesnosti po pravici veseli, ker ve, kolikega pomena je »Doma« za resničen napredek našega naroda. Zato se zlasti ljubljanska okolica z veseljem pripravljala, da bo v nedeljo, dne 25. t. m. v Črnučah častno zastopana. Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani pride v Črnuče z zastavo. Dobrodošla tudi druga naša društva, vrlji Orli in žene ter dekleta v narodnih nošah. Zelje glede kosila naj se naznanijo »Izobraževalnemu društvu v Črnučah«, p. Ježica. — Vlak proti Črnučam odhaja iz ljubljanskega državnega kolodvora ob 7. uri 27 minut zjutraj; za popoldansko prireditev sta posebno ugodna vlaka, ki odhajata iz Kamnika ob 1. uri 30 minut, iz Ljubljane ob 3. uri 12 minut; iz Črnuč odhaja vlak proti Ljubljani ob 5. uri 59 minut, proti Kamniku ob 7. uri 30 minut zvečer. — Dopoldne bo po sveti maši s cerkvenim govorom obhod vseh društev pred »Dom«, kjer govori državni in deželni poslanec g. Fr. Povše. Popoldne se vrši po slovesnih litanijah, ki bodo ob pol 3. uri, javna telovadba, potem pa pri »Gameljčanu« ljudska veselica z godbo, petjem, srečolovom in z govori. Pri prosti zabavi sodelujeta slavna domžalska godba in vrljo izvežbani cerkveni pevski zbor št. vŕški. Vstopnina k ljudski veselici 30 v. Cerkveni govor govori in blagoslovi dom podpredsednik S. K. S. Z. g. stolni vikar L. Smolnikar.

Pomiloščeni kaznjenci. Cesar je odpustil dne 13. avgusta ostanek odmerjene kazni 56 kaznjencem. Na Maribor jih odpade 7, na Koper 3, na Gradiško 3, na Begunje 6.

Efektna loterija v korist »Slovenski Straži«. Dne 18. novembra letos se vrši žrebanje ravnokar dovoljene loterije, ki vsebuje 1554 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Štirje glavni dobitki so vredni 5000, oziroma 1000 in 500 kron. Dobitki sestoje iz samih v gospodarstvu in gospodinjstvu porabnih predmetov: strojev, pohištva, orodja,

itd. Posamezne srečke veljajo 1 K in se dobivajo po trgovinah in tobakarnah ali pa naravnost v pisarni »Slov. Straže« v Ljubljani, Dunajska cesta.

Umrla je v Dobriču Jera Perpar, p. d. Korenova mati, stara 79 let, mati gg. župnika Fr. Perpar v pokoju in kapucina P. Hilarija, sedaj vikarja v Celju. Preblagi rodbini naše iskreno sožalje!

Nesreča na cesti. Veletrgovec v Kranju g. Edvard Dolenz se je peljal 11. t. m. s svojo materjo in kontoristinjjo Matildo Šega iz Stražišča domov. V Šmartinu je neko tele splašilo konje. Pri vozu se je zlomila os in voz se je prekucnil. Gospa Dolenz je prišla pod voz in si je zlomila nogo, gđč. Šega se je peškodovala na ramenu, g. Dolenz na kolenih in tudi kočijaš je opraskan, ker so ga konji vlekli za seboj.

Po nedolžnem jo je skupil. V Zaskojci, občina Cerčno, so se v neki gostilni fantje med seboj stegli. Med to rabuko je prišel tudi 16letni deček France Brelih v gostilno po tobak. Med tem ga je pa nekdo po levem očesu udaril in mu prizadel težko poškodbo.

Deček utonil. Pri Oblakovih v Puštalu pri Škofji Loki so pobirali sadje. Med tem je pa smuknil štiriletni sinček Bernard k potoku Poljanska Sora, ki je komaj 25 korakov oddaljen. Zvrnil se je z višine dveh metrov v potok, v katerem je bilo komaj pol metra vode, ter utonil. Zdravnik je našel, da je imel deček eno levo rebro zlomljeno in na levi strani glave rano z oteklino.

Nesreča pri belokranjski železnici. 14. t. m. je pri predoru v Novem mestu zaposlenemu delavskemu vodju I. Karavaniju iz Rožne doline padel velik hloď na levo nogo in mu jo je v gležnju popolnoma prebil, tako da mu jo bodo morali odrezati.

Troščilo je v sredo 14. avgusta t. l. zjutraj ob 4. v Trojanskovo hišo v Malem Mengšu. Strela je odkrušila pri zidu nad uro nekaj ometa in ugasnila luč. Druge škode ni bilo. Imeli so okna ponoči odprta, ker je bila prejšnji dan peka. Kjer je prepil, pa rado treska. — Isto dopoldne je strela udarila v Golarjev hlev v Zejah pri Naklem kjer je stalo v eni vrsti pet glav živine. Tri goveda je strela ubila, konj in eno govedo sta ostala nepoškodovana. — Pri Peruču v isti vasi pa so bili domači zbrani v veži, kar se posveti in strela je švignila skozi vežo, ne da bi bila koga poškodovala. Tudi pri Hrovatu in Primavžu je razsajala strela okrog poslopj.

Obesil se je v zaporu. V zaporih okr. sodišča v Trebnjem se je obesil dne 13. t. m. zaradi tatvine zaprti 70letni Franc Zaman na hlačni pas, katerega je privezal na omrežje v oknu. Drugi dan ga je našel sluga sodišča mrtvega.

Ljubezniv soprog. Zakonska Primc iz Koroševasi se že delj časa postrani gledata. 11. t. m. pa je Francetu radi besedičenja zavrela kri, ter je Jero, ravno ko je molzla v hlevu, pretepel, jo osuval z obuto nogo in jo slednjič uda-

ril s trinogim stolom po glavi tako, da je dobila razpoko lobanije ter so jo nezavestno prepeljali v bolnišnico v Novo mesto.

Zlata poroka. V Makolah sta dne 12. avgusta obhajala zlato poroko 78-letni Jakob Sajko, bivši mlinar in posestnik v Mostčnem pri Makolah, s svojo ženo Marijo, rojeno Paj, staro 73 let. Rodbina spada med odlične člane naše stranke. Na mnoga leta še!

Izlet v Bohinj. Vič - Glince. Lepa družba čez 300 izletnikov nas bo pohitelo v nedeljo, dne 25. avgusta s posebnim vlakom v prijazni Bohinj. Glede izleta še sledeče pojasnimo: V petek popoldne se bo zaključilo oglaševanje za izlet. Na kolodvoru se ne bodo izdajali nobeni listki več. Izletniki naj prinesejo gotovo seboj one listke, ki so jih prejeli ob zglasitvi. Zbirališče bo na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški. Tu naj se zberejo vsi izletniki vsaj že do tričetrt na štiri v nedeljo zjutraj. Vlak bo odhajal ob 3. uri 50 minut. Ob 5. uri 21 minut bomo dospeli v Jesenice in ob 6. uri 6 minut pa v Bohinjsko Bistrico. Od tukaj bomo ob zvokih društvene godbe korakali proti jezeru. Na razpolago bodo tudi vozovi. Ob 8. uri bo pri Sv. Duhu govor in sveta maša. Po sv. opravilu bomo šli dalje do Savice. Od tu se bomo vrnili nazaj v Srednjo vas, da se tam nekoliko pokrepčamo in poveselimo in razvedrimo med prijaznimi Bohinjci. Ob pol šestih bodo v ondotni župni cerkvi litanije. Nato se bomo vrnili v Bohinjsko Bistrico in od tu okoli 8. ure zvečer proti domu. Izlet se bo vršil ob vsakem vremenu.

Patri frančiškani na Trsatu sprejemajo nadarjene dečke za I. in II. gimnazijalni razred brezplačno, ako bi imeli večje in poklice za samostansko življenje. Obrnejo naj se na samostan frančiškanski na Trsatu. — Predstojništvo samostana.

Strelna na Štajerskem. V Hrastovškem vrhu blizu Ormoža je udarilo v škedenj kmeta L. Hecla ter ga užgalo. V škedenju sta se nahajali dve Heclovi hčerki v starosti 11 in 13 let ter stara mati Jožefa Hecla. Strelna je obe deklici usmrtila in sta bili na mestu mrtvi, med tem, ko se stari materi ni nič zgodilo. Stara mati je hotela mrtvi trupli rešiti iz ognja, pa se je pri tem smrtno nevarno opekla.

Požar. V Runčah pri Ormožu je zgorelo posestniku Janezu Kumerju dvoje kletarskih poslopij in škedenj. Zgorelo je tudi veliko sena, slame in desek. Škoda je velika ter le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Ubil se je v Vitanju 15letni Anton Horvat, p. d. Planšekov. Šel je v gozd in tri hotel počakati starejšega brata, da bi bil prišel za njim. Peljal je sam voz stelje. Voz pa se je prevrnil na njega ter ga tako stisnil, da je bil na mestu mrtve.

Povožen otrok. V petek dne 9. t. m. popoldne se je peljal skozi Savodno v celjski okolici po cesti nek voz. Na nje-

ga je zlezlo več otrok, ki so se igrali na cesti. Čez nekaj časa je skočil 6letni sin delavca Apnarja, Vincenc, zopet z voza in hotel leteti preko ceste. V tem trenutku je privozil nek drug voz in podre dečka na tla. Kolesa so mu šla preko trebuha in je dobil vsled tega smrtno-nevarne poškodbe.

Nesrečen skok z drevesa. 15letni posestniški sin Jože Gradiš z Dobja pri Planini na Štajerskem, je zlezal na češpljevo drevo, da bi si natrgal sadja. Nato je skočil z drevesa tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico. Spravili so ga v celjsko bolnišnico, kjer je 8. t. m. vsled dobljene poškodbe umrl.

Roka v mlatilnem stroju. Posestnik Franc Potočnik v Dobju na Štajerskem je te dni hotel nekaj popraviti mlatilni stroj med tem, ko so na stroju mlatili. Prišel je pri tem z roko v stroj, kateri mu jo je popolnoma zmečkal. Ko so ga rešili, je padel v nezavest. Spravili so ponesrečenca v celjsko bolnišnico.

Novice iz Amerike. Ponesrečil se je v rudniku v Blockton, Ala., 60letni Friderik Povše. — Pri kopanju je utonil v Barbetonu, O. Karol Gale iz Hrušice pri Ljubljani. — Vlak je strl prsa 22 letnemu Ignacu Mesojedcu v Ruby, Dak. — 19letnega Antona Goveka je povozil vlak v Little Fallsu, v Cumberlandu pa 24letnega Jak. Jakleta iz Hrušice na Notranjskem. — V Indianopolisu je utonil Jos. Ivančič. — Poročili so se v Dunlo Ivan Ivančič z Ivanka Strle, Andrej Milavec z Urško Iheršič, Lojze Bavdek z Marijo Kostek, Jakob Naglič z Anico Šenic.

Preizkušnija za čevljarske pomočnike se vrši dne 1. kimovca 1912, preizkuševalno delo je pa izvršiti dne 26. velikega srpana 1912. Pojasnila se dobe pri zadržnem načelniku g. Lovro Pogačarju. — Zadruga čevljarskih mojstrov v Trziču, dne 15. velikega srpana 1912.

Zgubila se je na dan Velikega Šmarna na Bledu velika črna torba za akte, v kateri so trgovski spisi, blagajniški ključi, poštno - hranilniški čeki in drugo. Poštenemu vrnilo dobra nagrada. Odda ali pošlje naj se č. župnemu uradu na Bledu.

Sveči Križ pri Belih vodah. Petdesetletnica posvetitve križke romarske cerkve se bo vršila na angelsko nedeljo, to je dne 1. septembra s tem-le sporedom: Prejšnji večer pridiga, nato rimska procesija s svečami in pete litanije. Na angelsko nedeljo zjutraj od pete ure naprej svete maše in obhajanje. Ob sedmih slavnostna pridiga (profesor Dr. Medved), slovesna sv. maša za dobrotnike križke cerkve in procesija s presv. Reš. Telesom. Ob desetih bo drugo sveto opravilo. — Kakor vse kaže, bo udeležba velikanska, ker se vsak še posebno zanima za priljubljenega slavnostnega govornika, ki bo v vzneseni besedi proslavljal posvetitelja cerkve, škofa Slomška. — Zelezniška postaja za sv. Križ je Soštanj. —

Pri žrebanju turških srečk 1. avgusta t. l. je zadela 400.000 frankov šte-

vilka 389.758, 30.000 frankov št. 209.692, po 10.000 frankov štev. 1.042.444 in štev. 1.382.100, po 2500 frankov štev. 682.447, 1.310.452, 1.632.093, 1.652.851, 1.946.292, 1.956.637, po 2000 frankov številke 34.328, 724.602, 733.365, 1.057.234, 1.075.206, 1.090.475, 1.735.208, 1.811.346, 1.877.718, 1.887.241, 1.921.279, 1.956.636, po 1000 frankov številke 34.326, 34.329, 386.161, 426.787, 497.462, 687.587, 709.667, 737.737, 773.568, 872.168, 872.169, 906.750, 922.924, 964.834, 982.965, 1.168.976, 1.354.909, 1.432.793, 1.432.794, 1.514.908, 1.631.446, 1.790.506, 1.877.720, 1.920.043, 1.947.218, 1.953.112, 1.965.108, 1.439.423.

* * *

STRAŠNA DRUŽINSKA ŽALOIGRA NA BLEDU.

Bled, 20. avgusta.

(Po brzozjavu.)

Ves Bled stoji pod vtisom prežalostnega dogodka, ki se je dogodil v družini Janeza Burja na Rečici. Mati Neža je v odsotnosti moža, ki je odšel k jutranji nedeljski maši, v hipnem izbruhu slabomnosti umorila svoje štiri otročiče s tem, da jim je prerezala vratove. Sama je izginila in jo iščejo tudi v jezeru.

Kak grozen prizor za ubogega očeta, ko je prišel domov in našel nedolžne otročiče mrtve v njihovih posteljicah! Najstarejši bi bil maja postal star šest let, drugi je imel štiri leta, tretji je izpolnil drugo, najmanjši, pa je imel pol leta.

Trumoma prihajajo domačini in tuji kropit žrtve in gledat žalostni prizor, kako leže mali mučenci bledih obrazkov, sklenjenih rok, venčke na glavi, na mrtvaškem odru. Ni očesa, ki bi ob tem prizoru ostalo suho!

Žena je bila stara 32 let, vedne vzorna, skrbna mati, marljiva in delavna gospodinja ter je otročiče izredno lepo in dobro vzgojila. Zadnje mesece pa so se kazali pri njej znaki slabomnosti, toda v zadnjem času se je njeno stanje toliko izboljšalo, da nihče ni mislil na kak izbruh blažnosti. Ubogemu očetu naše iskreno sožalje!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Gle! inserat!

Gorenjske novice

g Iz Moravč. Naše katol. izobražev. društvo in telovadni odsek se iskreno zahvaljujeta odišlemu gospodu kaplanu Ivanu Lovšinu za trud in požrtvalno delo v naši mladeniški organizaciji. Nepozabni nam ostanejo Vaši nauki, ki so brez dvoma padli na plodovita tla. Bog naj Vam povrne Vaša dela in Marija Svetogorska, v katere župnijo ste poklicani. Saj:

K Mariji na Goro nas kliče dolžnost, k nebeški lepoti; po trnjevi poti dospemo le v večno radost.

g Mengeš. Letos sta v Ameriki že dva Mengšana ponesrečila. Meseca maja je bil od železniškega vlaka povožen Franc Požar in meseca julija je bil od elektrike ubit, kakor so ženi iz Amerike naznanili, Janez Mušič, mizar v Vel. Mengšu. V Ameriki je bil blizu osem let; zapustil je tri otroke, stare od 8 do 13 let. — Dolarji američanski, koliko krvi se vas drži, koliko solza! — Dva kostnjaka so izkopal, ko so pri hiši, ki je bila poprej Franceta Pečnika, kopal, za klet. Nista ležala globoko v zemlji in sta že zelo razpadla. — V sredo pred Velikim Šmarnom zjutraj je strela udarila pri Trojanšku v Mal. Mengšu. Imeli so po noči odprta okna. Škode ni napravila, le nekaj ometa z' zidu je odkrušila in luč je ugasnila.

Dolenjske novice

d Iz št. Janža na Dolenjskem. Nova doba prosvete in izobrazbe se nam obeta, odkar se je začel zidati novi društveni dom. Zidanje vstrajno napreduje, dasiravno naprednjaki delo na vse načine klevetijo. Poprej, ko se je nameravalo za dvorano dvigniti staro mežnarijo za eno nadstropje, so spravili ves aparat pokonci, da se ta župnikova namera prepreči. Sedaj pa, ko se zida na drugem prostoru, se zaletavajo v tiste, ki žrtvujejo svoje delo v prid zidanju in mečejo blato za požrtvovalnimi fanti in možmi. Vsa ta gonja sicer ni vredna omenitve, ker se liberalci in njihovo »kmečko« glasilo itak redno obregujejo na vsako pošteno početje, kljub temu pa se skriva za tem nekaj dalekosežnega. Kakor še enkrat visoko vzplapola ogenj, predno ugasne, tako hočejo tudi naši liberalci pred svojim poginom slepiti ljudstvo o svojih moči. Javna tajnost pa je, da je naprednjaštvu v Šentjanžu in sploh v mirni dolini odklenkalo. Rušiti so se začeli glavni stebri in vsa trhla stavba se bo zrušila v grobljo. Je pač bridko, pa resnično, da so liberalci zrel, za krob. Nihče ne bo točil solz za tako

prostaško in moralno propalo stranko. — Strašna rudarska nesreča v Bochumu je zahtevala tudi žrtev iz naše fare v osebi 26letnega neoženjenega Jožefa Lubešek z Ovsenega. Zelja po premoženju ga je pred tremi meseci gnala v daljno tujino, kjer ga je pa zahitela nenadna smrt. — V soboto, dne 17. t. m. so se pri nas mudili vojaki 7. pešpolka iz Gradca. Marširali so v št. Rupert, da se tam udeležijo svete maše na prostem na rojstni dan Njegovega Veličanstva. Mimogrede so nekoliko vadili po naših gričih s strojnimi puškami, ki jih je pretežna večina prebivalstva prvič slišala in videla.

d Iz Žužemberka. Deset se jih je okorajžilo iz naše fare za na Dunaj k evharističnemu shodu. Skoro vsi nameravajo nazaj grede obiskati tudi slovečo božjo pot v Marijinem Celju. — Na dražbi je bilo prodano znano Pokatovo posestvo v Žužemberku. Pri dražbi je bilo dolg čas, ker so prišli le trije kupci, pa še ti so posestvo drug drugemu ponujali. Zdražila je je trška posojilnica za 23.550 K. — Lisica ima letos pri nas posebno dober apetit. V nekaterih vaseh je že skoraj vse hiše obiskala in gospodinjam dosti jeze in solza povzročila. Zlasti Zafaro je na piko vzela ter hodi tja celo podnevi v nepovabljenih goste. Če ni drugače, pride prav v vežo po svojo malico. Menda kliče trške lovce na korajžo, katerih vidimo cele kompanije hoditi vsak čas s smrtonosnim orožjem; a zvitorepka ima pred njimi tako malo respekta, da jim pred nosom odnaša »menažo«. — Prelepo slovesnost smo imeli v farni cerkvi na Velike maše dan. Obe Marijini družbi ste obhajali svoj slovesni shod. Ker je pri nas to edini slovesni shod v letu, zato ga vsako leto obhajamo kar se da lepo in veličastno. Letos je slovesnost povzdignil zlasti deklški olupševalni odsek, ki je za to priliko cerkev okinčal tako, kakor je najstarejši ljudje ne pomnijo. Tudi godbeni odsek izobrazovalnega društva, ki je pri družbeni maši in popoldne pri slovesnem shodu nastopil, je prelepo rešil svojo nalogo. Če si mislite zraven še prekrasne govore, katere je pri obeh prilikah imel častiti gospod P. Benvenut iz Ljubljane, si lahko predstavljate, da je bil to dan, ki nam ne bo šel kmalu iz spomina. Zlasti ga bo pomnilo onih 21 fantov in 22 deklet, ki so ta dan bili nanovo sprejeti v družbo. — Zeganje pri Sv. Roku se je obhajalo ob ogromni udeležbi bližnjih in daljnjih romarjev. Tudi ob tej priliki je nastopila naša godba in se imenitno postavila. Tako so se tudi tujci prepričali, da v Žužemberku nismo ravno »ta zadnji«.

d Iz Tržišča. Vsem znano liberalno dopisunče vedno in vedno napada naše Orle s tako podlo izmišljenimi lažmi, da se mora nad tem vsak pameten človek zgražati. Pred par tedni so v Tržišču na nekem skedenju mlatili štirje Orli. In kakor po stari šegi, napravili so malo smrekico s slovensko zastavo, kar imenujejo »pušeljc« in jo po-

stavili pred skedenj. Ponoči pa so prišli mladetiški fantalini-surovini z namenom, da bi ukradli »pušeljc«. Ker pa se jim ni posrečilo, so potem razgrajali po Tržišču prav po »barabsko«. In kdo je bil potem vsega tega kriv? Nihče drug kot sami Orli. Svetujemo dopisunčetu, da se drugič bolj prepriča in potem naj šele »mala« v svoj liberalni časopis »čuke«. Si razumel? — V Gabrijelah so se zlegle mlade »sove«, pa prav klaverne. Ta koklja je bila pa slaba. Toliko časa je valila, pa je samo tri izvalila, pa še te so čisto klaverne. Tonče, zlate kolajne še ne bo! Pardon! Moram se varovati, kajti slišal sem, da je Tonče sedaj občinski sodnik in kaj hitro bi prišel pred njegovo zeleno mizo. Ja, pa to še smem povedati, da se je ena »sova« od odseka »Gabrijele« oskubila, leteč iz Trebnjeva. Je že tako!

d št. Janž. Slabo je ukrenil znani dopisnik »Slovenskega Doma«, ko se je lotil naše hranilnice in posojilnice, češ da pričakuje katastrofe. S tem se je ljudstvo močno razburilo, ko je spoznalo, da je liberalna stranka zoper vse naprave, katere so v prid kmetu. Liberalcem ni dovolji hranilnica in posojilnica, ker je že več posestev rešila pred »kantom«. Ni jim dovolji živinorejske zadruga, katera ima namen izboljšati živinorejo, če ravno je začetek bolj težak. Ni jim dovolji, ko se gradi društveni dom, v katerem se bode zbirala mladina in se odvrčevala od »strupenih liberalnih načel«; prirejali se bodo notri tudi razni tečaji za umno gospodarstvo. — Kakor so pred letom kričali šentruperski liberalci, da pojde vse na »kant«, ko je hranilnica in posojilnica kupila neko hišo, tako kriče danes šentjanški. Pa bodo jim »jeziki zamrznili«, kot so šentruperskim, ko je hiša plačana. — Naš obče priljubljeni gospod župnik se zares marljivo trudijo, da bi se župljanom izboljšalo gnotno stanje. In namesto, da bi jim pomagali, jih liberalci kamenjajo z raznimi psovki. — Poslušajte še dalje, kako »luftinženir in avtomobilfurman« učita v »Slovenskem Domu«, pa ne svoje pristaše, ampak celo — duhovnike: »Nazaj h Kristusu Kralju!« Kdo pa se ločuje od »Kristusa Kralja«? — Liberalci! Kdo je zoper Njega in zoper Njegovo cerkev? Liberalci! Torej ljudstvo spoznaj liberalno hinavščino in s studom se obrni proč!

d 30letnico praznovala je požarna bramba v šmarji dne 18. avgusta. V sporedu je bila tudi sveta maša, ter je bil odločen v cerkvi tudi prostor ognjegascem. Ti pa so bili mnenja, da je zunaj cerkve prijetnejše. Med mašo in pridigo hodili so okrog cerkve, pušili smodke in se pogovarjali. Da so bili pazljivi na dele sv. maše sledi iz tega, da so precej pri začetku zahvalne pesmi, ki se je pela radi rojstnega dne našega cesarja, odkorakali proč, kakor bi hoteli zoper njo demonstrirati. Slavnostni govornik je bil Ogorevčev ata iz Škofeljce. Imel bi bil naslikati kratko zgodovino društva, pa namesto tega je

bral nekaj o šmarijskih dekanih. Plesalo se je pozno v noč in ata se je vrnil vesel domov s svojim sinom, ker je svet prepričal, da je pri požarni brambi on gospodar. Slavnosti so se udeležile tudi nekatere sosedne požarne brambe. Duha, ki vlada med njimi — označujejo omenjena dejstva.

d Semič. Naša železnica dobro napreduje. Predora imajo narejenega od južne strani 320 metrov, od severa pa 280 metrov. Proga bo jako zanimiva. Do Rožnega dola pelje po enoličnih gozdovih, tu zavije v 2 km dolg predor, ko pa pride zopet na svetlo visoko nad Semičem, se bo pa kar naenkrat odprl potnikom najlepši razgled po celi Belokrajini. V velikanskem loku se spušča potem navzdol proti Črnomlju in od tu po ravnem do Metlike. — Obiskala nas je huda nadloga, namreč nadležna griža. Raznesla se je že skoraj po vseh vaseh. Po nekaterih hišah so vsi bolni. Tudi jih je že precej pomrlo, zlasti otrok in starih ljudi. Pravijo, da je vzroka iskati v slabi, oziroma ponesnaženi vodi. — Zadnje nedelje v juliju so napravili Sokoli v Semiču nek »zlet«. Zdaj pa po vseh brezverskih glasilih trobiljo in oznanjajo svojo slavo. Vendar ne čutijo, da jim to ni v slavo, če pišejo, kako jim je naš župan trmo iz glave izbil. Dalje nam bodo blagovolili poročati, za koliko je bil kaznovan njih ljubeznjivi bratec Bukovec, ker ni imel dovoljenja za godbo in ples. Mogoče nam bodo hoteli tudi zaupati, koliko aresta dobijo tisti, ki so pred semiško cerkvijo ponoči požagali zastavni drog, seveda iz jeze, ker ni smela na njem viseti liberalna zastava. — Tudi pridige jim niso povolji. Ej, dragi prijatelji! Mi slima, da se ne drenjate kaj radi v cerkvi. Če bi se, potem bi morali tudi slišati, da se vse kaj drugega pridiguje, kakor vi pišete. Pridite poslušat! Potrebni ste, morda se vas še kaj prime, če niste preveč zabiti. Kaj radi se tudi obregnete v »mlekozobnega« kaplana Grobljarja. Prijatelji, kake zobe imate pa vi? Ali se vam delajo skomine po Maceletovem šnopsu? — Ste res izbrana družba, podobni netopirjem, ki so držali enkrat z mišmi, enkrat s tiči. Danes preklinjate farje, jutri jih pa kličete na obhajilo. Ali bi ne bilo bolj pametno, poslati prihodnjic po obhajilo na Krupo? Le naprej torej po začetni poti do viška kulture in izobrazbe!

d Vinji vrh. Pred kratkim smo imeli žegnanje. To priliko so uporabili Sokoli za maščevanje. V nedeljo prej so v Semiču pogoreli, zato so pa ta dan napravili izlet k nam, da bi nam napravili malo sitnost. Reš izvrstno! Sama zgaga na vse strani. Po čerkvenih predpisih ne bomo imeli zdaj tri leta žegnanja. Dični Judnič bo imel zgago, ker bo moral plačati kazen, ker je imel v svojih prostorih godbo in ples brez postavnega dovoljenja. Dva gorška prijatelja Sokolov, Kump in Stublar, imata zgago, ker sta nepostavnim potom zanje borčila. Minarjevi hlapci pa imajo zgago, ker so jih Sokoli pretepli in obleko raztrgali. Torej sama

zgaga. Sokolom pa se v prihodnje za njih obiske zahvalimo.

d Mirna. Umrl je 16. t. m. na Selu pri Mirni posestnik A. Golob st. Bil je ud izobraževal. društva na Mirni in večletni ključar na Žunovcu. Blag mu spomin! — Kmalu bi bil nastal požar v nedeljo, 4. t. m., med deseto mašo v Volčjihnjivah pri Mirni, kjer je Lipe-tov šestletni deček zakuril pod kozolcem. Ker se je fant ustrašil hitro naraščajočega ognja, je tekel v vežo po korec vode. To je opazila njegova teta Manca, hitela za otrokom gledat in hitro pogasila ogenj ter tako obvarovala celo vas nesreče.

Notranjske novice

n Bloke. Dne 4. avgusta ob pol emi uri je nenadoma izbruhnil ogenj pri posestniku Franc Mišiču na Hudemvrhu. Goreti je začelo na podstrešju. Predno so ljudje ogenj zapazili, je bila že streha v ognju. Ker se tik hiše drži hlev poln sena in ker stoji poslopja gosto eno pri drugem ter so večinoma vse hiše in drugo gospodar. poslopja s slamo krita, bi bil prav gotovo ves južni del ali pa cela vas žrtev požara. Zahvaliti se je le čvrstemu in vztrajnemu delu občinstva, posebno iz sosednih vasi, kakor tudi domačinom, da se je ogenj deloma omejil in zadrževal toliko časa, da je prišla požarna bramba, ki je bila hitro na licu mesta, da je z velikim naporom ogenj popolnoma zadušila in tako obvarovala vso vas velike nesreče. Prizadeti posestnik je sicer zavarovan, a ima vseeno precejšnjo škodo. Vzrok požara je nepravilno zidani štedilnik.

n Hotederšica. Slikanje naše župne cerkve je dovršeno ter jako okusno izpadlo; v kratkem času dobi cerkev še v presbiteriju dve novi slikani okni in obhajilno mizo. Imeli bomo zares krasno hišo božjo, na katero bodo lahko ponosni župljani in sploh vsi, kateri so kaj pripomogli k temu. Pohvalno se mora priznati, da so zlasti nekateri po svojih močeh veliko darovali. So pa tudi taki, ki se za to niti zmenili niso, ampak nasprotno, še prav grdo so zabavljali čez gospoda župnika in sploh tiste, kateri so kaj več pripomogli k temu delu. Pa hvala Bogu, da takih ni bilo veliko, a vse eno zapomnili si jih pa bomo vse. — Dne 4. avgusta smo slovesno praznovali, ker se je slikanje po sproči izteklo; v ta namen je imel prečastiti gospod dekan iz Idrije ob 10. uri slovesno duhovno opravilo z asistenco.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Telovadni odsek Orel na Dobrovi vabi k javni telovadbi, katera se vrši na Angeliško ne-

deljo, dne 1. septembra. Spored: Ob 1. uri po polne prihod bratov Orlov in gostov na Dobrovi; za tem pozdrav pred veselilnim prostorom znane gostilne »pri Mežnarju«. Med litanijami skušnja. Po litanijah javna telovadba: a) rajalni nastop; b) proste vaje l. 1912; c) orodna telovadba; b) rajalni odhod. — Po javni telovadbi velika ljudska veselica, šaljiva pošta, turška kavarna, srečolov, plezanje za dobiček in velika dražba za pet let starega osla, sposobnega za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Bližnjim odsekom se bodo razposlala vabila z vprašalnimi polami, katere prosimo, da pravočasno spopolnjene vrnejo na tukajšnjo tajnika. — Ker je želeti, da bi bila ta prireditel res nekaj lepega, ker se vrši ravno na dan cerkvenega shoda, ko pride polno romarjev v našo faro, zato vabimo vse bratske odseke, pohitite med nas, ako vam le razmere dopuščajo, kar mogoče najštevilneje. Sprejeli vas bomo kar najpriširneje.

Rupa. Vabilo k vrtni veselici, ki jo priredi »Ljudska knjižnica« na Rupi v nedeljo, dne 25. avgusta 1912, ob pol 4. uri popoldne pri g. J. Struplju (Grenkevu) na Rupi. Spored: 1. »Dr. Vsezna! in njegov sluga Stipko Tičke«, 2. Srečolov. 3. Šaljiva pošta. 4. Prosta zabava. Dobilca se bodo mrzla jedila in skrbiljeno bo tudi za pijačo. — Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 K, III. in IV. vrste 60 h, ostali sedeži po 40 h, stojišča 20 h. V slučaju slabega vremena bo veselica v nedeljo, dne 1. septembra 1912.

Na Rovih se ponovi prihodnje nedeljo, dne 25. t. m., ob pol štirih popoldne uprizoritve igre »V Ljubljano jo dajmo«. Privabila je preteklo nedeljo vkljub neugodnemu vremenu toliko gostov, da so docela napolnili nemalo dvorano. Vsi so bili z uprizoritvijo zelo zadovoljni.

Šoštanj. Kam gremo v nedeljo, dne 25. avgusta? V Šoštanj! Jugoslovanska Strokovna Zveza nas vabi na veselico z gledališko igro dr. Kreka »Tri sestre«. Kdor hoče enkrat res videti nekaj krasnega, naj pride! Ker bodo predstavljali to velezanimivo igro škalski diletantje, zato se tudi domačini prav uljudno vabite, da se je udeležite v prav obilnem številu. Vabijo se pa tudi vsa sosedna društva, da se ozirajo na to novo prireditel. Na sporedu je tudi petje mešanega pevskega zbora iz Šoštanja, ki bo sodeloval med odmorom predstave. Po predstavi se vrši ljudska veselica na vrtu s šaljivo pošto, s petjem mešanega zbora slovenskimi narodnimi pesmami in prosto zabavo. Ker je čisti dobiček namenjen naravnost delavskemu slovenskemu podpornemu društvu v Šoštanju, zato se vabite, da pridete od blizu in daleč nas posetiti. Začetek točno ob 3. uri popoldne v gledališki dvorani hotela »Avstrija«.

Sv. Lenard nad Laškim. Sentlenardsko bralno društvo namerava prirediti v slučaju lepega vremena v nedeljo, dne 25. avgusta izlet na 947 m visoko Lisco. Razgled krasen. Odhod iz Sv. Lenarda ob 2. uri čez polnoč, iz Vel. Gorele ob pol 3. uri.

Križe pri Trzinu. Jugoslovanska Strokovna Zveza skupina Križe priredi v nedeljo, dne 1. septembra, t. j. angeliško nedeljo, s sodelovanjem Katol. slov. izobraževalnega društva veliko ljudsko veselico v gostilni g. R. Simončiča v Žig. vasi. Ob lepem vremenu na vrtu gostilne, ob slabem pa v vseh prostorih gostilne. Vabijo so vsi prijatelji delavstva, da se prav obilno udeležijo. Ker je na sporedu tudi srečolov, se prostovoljni dobitki hvaležno sprejemajo. Natančnejši spored se objavi prihodnjik. K najobilnejši udeležbi vabi odbor. Bog blagoslovi pošteno delo!

Katol. izobraževalno društvo v Šmartnem pri Litiji vabi k Slomškovi slavnosti, združeni s proslavo petletnice svoje ustanovitve ter obletnice otvoritve »Društvenega doma«. Vrši se slavnost dne 25. avgusta t. l., na vrtu ob »Društvenem domu«, v slučaju slabega vremena pa v društvenih prostorih. Dopoldne bo po sveti maši s cerkvenim govorom obhod vseh društev v »Društveni dom«, kjer bo slavnostni nagovor. Popoldne se vrši po slovesnih litanijah ob pol dveh veselic s petjem, tamburanjem, šaljivimi prizori, deklamacijami, govorom, uvodno telovadbo domačih Orlov in srečolovom. Za potrebo in prodajo različnih predmetov v korist »Društvenemu domu« in »Slovenski Stra-

zi» bo vsestransko poskrbljeno. Petje in tamburanje vodi organist g. Rus, cerkveni govor govori g. Krhne. Vstopnina znaša 30 vin. Predprodaja vstopnic pri g. E. Drčar v Smartnem. Veselica obeta biti vsekako domača in živahna, obenem pa vsa prireditev poučna. Zato važimo vse Orle, sosedna društva, vse okoličane in požrtvovalne domačine, da si privoščijo nekaj ur prijetnega in poštenega razvedrila.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Krka. Shoda mladeniških Marijinih družb žužemberške dekanije in okolice dne 11. avgusta na Krki so se udeležili v velikem številu mladeniči do malega iz župnij. Posebno veliko jih je bilo iz Zužemberka v vrlo mladeniško godbo, dalje iz Dobrnica, Ambrusa in Ajdovca. V lepem številu je bila zlasti zastopana mladeniška družba iz župnije dobropoljske. Fantje so se pripeljali na vozovih, okrašenih s slovenskimi zastavami. V pozdrav so jim vihrale slovenske trobojnice in doneli močni strelji iz topiča. Pred cerkvijo, v katero so prikorakali z godbo na čelu, jih je pozdravljaj napis: »Iskren pozdrav naši mladini! Ob pol 11. uri se je pričela služba božja, pri kateri je imel domači župnik slovesnosti primeren govor. Po sveti maši se je med zvoki cesarske pesmi izročila častna svetinja za 40-letno zvesto službovanje Jakobu Miklavčiču s kratkim nagovorom, v katerem se je odlikovaneč stavil vsej mladini v zgled zvestobe in pridnosti. Telega lepega shoda so se udeležili tudi bratje Orli v zelo častnem številu. Zastopani so bili poleg domačega orlovski odseki iz Ambrusa, Dobropolja, Skocijana pri Turjaku, St. Jurija in Trebnjega. Vseh Orlov v kroju smo našli 98. Po obedu so med sviranjem orlovske godbe iz Skocijana, St. Jurija in mladeniške godbe iz Zužemberka odkorakali vsi fantje v cerkev, kjer je imel gospod župnik iz Ambrusa do mladine krasen govor, v katerem jo je navduševal za zvestobo do svete cerkve in za lepo krščansko življenje. Po odpetih liturgijah so se mladeniči z vrliimi Orli na čelu zbrali okrog govorniškega odra na prostem. Pred tisočglavo množico je nastopil kot govornik g. odvetniški kandidat dr. Marko Natlačan. Njegov govor, v katerem je fantje navduševal ta dostojno in olikano vedenje in žibal grde razvade našega ljudstva, je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Ko je še gospod župnik iz Dobrnica fino osmešil nekaj živlžgov liberalnih divjakov, se je vsa mladeniška četa podala na telovadišče, kjer so Orli pod vodstvom načelnika krškega Orla Fr. Rebolja v občno zadovoljnost proizvajali lepe telovadne vaje. Pri celi prireditvi so pohvalno delovala mladeniška godba iz Zužemberka in orlovska iz St. Jurija in Skocijana, gostilničar Franc Rebolj pa je vrlo skrbel za telesno okrepitvo mladini, ki se je zadovoljna razšla okrog 6. ure popoldne. Vsem, ki imajo za lepo uspelo prireditev zasluge, izrekamo toplo zahvalo. Z Bogom za mladino!

Vače. Mladeniški tabor in javna telovadba obsavskega orlovskega okrožja v proslavo cesarjevega rojstnega dneva, 18. t. m., se je vršil v prijazni kandrski dolini ter nepričakovano dobro obnesel. Po sveti maši je na mladeniškem taboru imel slavnostni govor g. svetnik in državni poslanec Franc Povše, za njim vaški rojak g. poslanec Ravnikar, nato zvezin načelnik br. Jeločnik in slednjič br. Galč s Prežganja. Med poslušalci smo opazili kakih sedem županov iz našega kraja, veselo znamenje, ker zlasti razumnejši možje uvidevajo korist

mladinskega gibanja. Ljudstva je bilo blizu 700. Orlov v kroju do 200, pri javni telovadbi jih je nastopilo 70. Vsa prireditev je napravila na naše prijatelje in neprijatelje mogočen vtis.

Cerkle na Dolenskem. Slomškovo slavnost smo imeli pri nas 11. t. m. Govor o Slomšku je imel č. g. Fr. Omerza v cerkvi in po litanijah je bila v izobraževalnem društvu ljubka in domača veselica, petje s tamburanjem in deklamacije. Najbolj sta ugajala »Vino in voda« in »Predica«. Vse je vzeto iz Slomškovih spisov, zato je tako ljudsko in plemenito in je bilo vsem všeč. — Tudi mladeniškega tabora se nas je udeležilo 25, med temi 11 Orlov v uniformi. Ta dan nam bo ostal v spominu.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Občni zbor Kmečke zveze za kostanjeviški okraj, ki se je vršil 11. avgusta v Sv. Križu, je vključ deževnemu vremenu lepo uspel. Zvezin predsednik Jos. Gramc pozdravi med navdušenim odobravanjem našega državnega in deželnega poslanca g. Hladnika, ki vedno tako rad zahaja med svoje volilce. O delovanju zveze poroča kaplan g. Fatur. Zveza ima 230 članov; privedila je štiri politične šohde, dva v Kostanjevici ob času občinskih volitev in enega doma. Odborovih sej je bilo letos troje. Za svoje člane je naročila letos poldrugi vagon modre galice ter 66 met. centov gnojil ter oddajala po lastnih cenah. Če bi zveza drugega ne storila kot da skupno naroča gospodarske potrebščine našim kmetom, bi storila dovolj. Kmetje dobijo dobro, zanesljivo blago in pa po najnižjih cenah, ki so sploh mogoče. Za nezatno članarino 20 h imajo člani na razpolago dva žitna čistilnika. Zato naj bi ne bilo nobenega kmeta, ki bi ne bil član tega kmečkega društva, ki ga hoče na kršč. in narodni podlagi gospodarski in pol. dvigniti do zaslužene veljave. Blagajniško poročilo podá A. Colarič. Prejemkov je bilo leta 1911 7631 K 58 h, izdatkov 7607 K 99 h. Posojilnica v Sv. Križu je zvezi darovala v gospodarske namene 200 K. Članarine je bilo plačane za 10 K, prispevkov od čistilnika 16 K 40 h. Gotovine je ostalo 23 K. Na predlog Jan. Stefaniča je bil izvoljen za novo poslovno leto stari odbor. G. poslanec Hladnik poroča o delovanju deželne zastopa, ki si prizadeva zlasti kmečki stan okrepiti in mu pomagati do blagostanja. Največ izdatkov obrne dežela za kmetijske potrebe. Za gospodarski pouk, kmetijske šole in tečaje izda dežela na leto 535.000 K. V jeseni se otvori na kmetijski šoli na Grmu živinozdravniški tečaj, kjer naj bi se kmečki sinovi navadili, kako je pomagati v prvi sili ob raznih boleznih in nesrečah pri živini. Za povzdigo živinoreje se izda 48.000 K, oddajajo se bikji po polovični ceni; za vzorno napravo hlevov 30.000, za premovanje lepe plemenske živine 84.000 K, za zboljšanje cest 200.000 K, za šolstvo 2 milijona 100.000 K, za bolnišnice 1 milijon 300.000 K, pri tem pride samo na bolnišnico v Trstu 200.000 K. Uradništvo stane deželo 600.000 K, orožniki 58.000 K. Ker dežela toliko izda za orožništvo, zato je gospod poslanec v deželnem zboru zahteval od vlade, naj orožnikom naroča; da niso radi tega tukaj, da bi ljudem delali sitnosti, ampak zato, da jim gredo na roko. Ob tej priliki so zborovalci omenjali več slučajev, kako so nekateri orožniki protipostavno nastopali v zadevi živinskih potnih listov, kar si je gospod poslanec zabeležil. Če tudi so potrebščine naše dežele velike in vedno še rastejo, ostali so davki še vedno isti. Se vedno se plačuje samo 40 odstotkov doklade na cesarske davke; od užitnine na vino dobi tudi 40 odstotkov, pri vsakem litru piva pa 4 h.

Prav je, da je pivo obdačeno, ker se umetno prideluje in hoče izpodrinuti naravno pijačo, vino. Samo dve pivovarni v Gradcu izdelata celih 36 milijonov litrov piva na leto, dočim je cela Kranjska v dveh letih (1910 in 1911) prodala komaj 28 milijonov litrov vina. Končno dobi dežela od davka na žganje 990.000 K iz državne blagajne. Pa vsi ti dohodki ne zadostujejo v polni meri, da bi dežela v prid kmetu izvršila to, kar je nujno potrebno. Koliko je še voda uravnati, cest izpeljati, vodovodov, kapnic itd. Dežela bi morala imeti 500 milijonov kron, če bi hotela vse izvršiti. Zato se je stavilo več nasvetov, kako je spraviti deželne finance v ravnotežje. En tak nasvet je podal prejšnji deželni glavar Suklje, ki hoče, naj se na vse vino vpelje davek, ki bi nesel 800.000 K. Da je to s staljša našega vinogradnika nemogoče, je samoumevno. Naša stranka se je temu odločno uprla. Nato se je na predlog preč. g. leskovskega dekana sprejel med burnim odobravanjem soglasno protest proti kakemu vinskemu davku, bodisi od strani dežele ali države. Ko je gospod poslanec dal še nekatera pojasnila glede ceste čez Dobrovo, kapnice na Izviru, vodovoda na Stojanskem vrhu, glede poljskih čuvajev, ki smejo, ako jih nastavi občina, samo z orožnim listom brez lovske karte streljati vrane, vrabice itd., je okrog 200 zborovalcev soglasno izreklo zaupnico S. L. S., njenemu voditelju dr. Susteršiču in svojemu vrlemu poslancu g. Hladniku. Nato se je zaključilo zborovanje.

Iz Prečne. Na praznik Marijinega vnebovzvetja, 15. avgusta, smo se iz mladeniške Marijine kongregacije, pa tudi nekaj drugih, podali v lepi in prijazni St. Jernej na veliki mladeniški tabor, da jim vrtno prijazne pozdrave, s katerimi so tudi oni nas pozdravili nekoliko prej, ko smo imeli dekanjski shod vseh mladeniških Marijinih družb novomeške dekanije v Prečni. Bilo je lepo, tako da kaj takega prečenski fantje še niso videli. Sentejneci se pa postavijo, tako da malo kje tako. Kako jim je igrala godba in kako čvrsto so korakali Orli v lepih uniformah. Bilo je pa zbranih tudi veliko drugih fantov Orlov in Marijinih sinov iz oddaljenih krajev. Bil je res vesel dan za Marijine družabnike.

Preserje pri Ljubljani. Na praznik Marijinega vnebovzvetja poleteli so Orli iz Vrhnike in Borovnice v Preserje. Presersko ljudstvo jih je z veseljem sprejelo, v običnem številu se zbralo na prostoru pred župniščem, kjer se je vršil najprej javen ljudski shod, potem so pa Orli proizvajali proste vaje in telovadili na drogu. Uspeh njihovoga pohoda je bil lep: ustanovil se je telovadni odsek v Preserju. Ravno isti dan prihiti so tudi Salezijanci na božjo pot na Zalostno goro pri Preserju. Pripeljali so se z parnikom od Podpeči, na gori imeli slovesno službo božjo, priredili igro v veselje in bodrilo sebi in preserskim domačinom.

Dogodki križem sveta

59. katoliški shod v Nemčiji se je vršil letos v Ahenu od 11. do 15. avgusta ob velikanski udeležbi in silnem navdušenju. Sklenilo se je zelo veliko

1906

Nad 10 milijonov gospodinj

se zahvaljuje za svoje mehke, lepe roke in snežnobelo perilo iz rabi Schichtovega mila.

prevažnih stvari. Med drugimi so zanimivi sklepi glede katoliškega časopisja, ki se glase:

1. **Katoličani naj katoliško časopisje podpirajo s sodelovanjem, zlasti pa z novicami, ki se tičejo gospodarskega življenja.**

2. **Vsaka katoliška rodbina imej katoliški časopis in naj zanj agitira.**

3. **Katoličani naj ne naročajo, pa tudi ne berejo in na kakršenkoli drugi način ne podpirajo liberalnega časopisja, pa tudi ne brezbarvnega.**

4. **V vseh društvih in na vseh shodih se ima poudarjati važnost časopisja in dolžnost je podpirati.**

Napad na dunajskega generalnega vikarja in pomož. škofa dr. Pflugerja. V nedeljo je neki menda slaboumni mlad človek napadel imenovanega škofa, ko je bil ta ravno na potu k cesarski maši v stolnico sv. Štefana in ga pred zakristijo z nožem sunil v hrbet. Upanje je, da rana ne bo nevarna. Cesar je izrazil svoje zadovoljstvo, da se atentat ni posrečil. To so sadovi večnih hujskarij socialnih demokratov in svobodomiselcev.

Potres v Turčiji je bil po poročilih grških listov še hujski, kakor smo poročali. Vsak dan dohajajo v Carigrad ladje z mrličmi in ranjenci. Gora preroka Elija bruha lavo, tudi po drugih gorah opazujejo vulkanične izbruhe. Potresi se ponavljajo.

Velika nesreča v Kijevu, 15 mrtvih, 27 ranjencev. V Kijevu se je podrla ponoči neka dvenadstropna hiša. Dozdaj so izvlekli izpod razvalin 15 mrtvih in 27 ranjencev.

Držan vlom v banko. Ukradenih 2-inoj milijona kron. V londonski Wallstreet banki so zasledili bančni rop. Ukradenih je 2,500.000 kron. Reparji so se splazili v banko skozi klet in predolhbi zid, da so mogli banko oropati. »Delati« so morali več noči.

Strašne grozovitosti meksikanskih rebelov. Rebeli pod vodstvom Zapate so ustavili nek železniški vlak, v katerem se je nahajalo tudi veliko ranjencev, oziroma bolnikov. Ubili so 36 vojakov in 36 pasazerjev. Potnike so oropali, ubitim ženam odrezali roke, da se polaste prstanov, neko ženo ustrelili, ki je imela mrtvega otroka v naročju, ustrelili in ubili tri časnikarje, med njimi nekega časnikarja, katerega so s puškinimi kopiti pobili, dasi jih je prosil, naj mu prizaneso. Nato so požgali VOZOVE.

prikupil, zakliče: »... ja, gospoda moja, tudi za pošne uradnike se mora bolj skrbeti! To so reveži, pri katerih se dan zjutraj začne in zvečer konča!»

Na vsak način. »Jozelj, kako moreš zmeraj pitli?« — »I, no, če sem žejen — moram; če pa nisem, pijem iz jeze, ker nisem žejen!»

Olaževalno. Zagovornik: »Pomislite, gospodje porotniki, da je zatoženec gluhi in da torej glas vesti slabo sliši!»

Posebna pozornost. Sodnik vpraša v gostilni, če so jajca, ki jih je naročil, tudi sveža. »To je da« — odvrne gostilničarka — »saj jih je kokoš nalašč za Vas znesla!»

Pesimist. A: »Tebi torej ni všeč pregovor: Kdor ne ljubi vina, ženskih in petja...?« — B: »Ne, je vse »fališ«, vino, ženske in petje!»

SKRIVALNICA.

Sultan, kje je papa?

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 20. avgusta 1912.

Doželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	80	Živa vaga:		
Rž	21	50	Goveda pitana	82	—
Ajda	24	—	Teleta teža	109	—
Ječmen	18	—	Teleta maša	102	—
Oves	20	—	Prasici	136	—
Proso belo	25	40	Koštruni	106	—
Proso rumeno	18	—			
Koruzna stara	19	80	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	—	—	Maslo kuhano od		
Leča	25	20	K 200— do	280	—
Grah	28	—	Maslo surovo od		
Laneno seme	40	60	K 200— do	320	—
Graščica	20	—	Slanina sveža (špeh)	170	—
Domača detelja	—	—	Slanina prekajena	180	—
Fizol Ribničan	30	—	Mast svinjska	95	—
Fizol Prepelčan	31	—	Loj	8	—
Fizol Mandolon	28	—	Jajca 100 komadov	1 20	—
Cebula	8	80	Pšanci	1 20	—
Krompir	7	20	Golobi	—	75
Želje sveže	100	—	Raca	—	2 90
Želje kisló brez	12	—	Gos	—	5 60
soda	100	—			
Repa gorenjska	5	60	Kolonijalno blago		
Repa sveža	13	—	na dobelo:		
Repa kislá brez	10	—	Riz Rangon od		
soda	13	—	K 289 do	44	—
Brinje	30	—	Kava Santos od		
Kumna	84	—	K 289—	300	—
Oreh	—	—	Sladkor	95	—
Gobe suhe	796	—	Petrolej	35	50
Ježice	—	—			
Želod	—	—			
Smekovi storži	4	20			
Samo	3	20			
Slama	—	—			
Stelja	—	—			

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Praga, 14. avgusta: 54, 57, 33, 19, 7.
Dunaj, 17. avgusta: 15, 19, 87, 83, 2.
Graec, 17. avgusta: 88, 62, 69, 90, 82.

MOJA STARA
izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le
Steckenford (Hilke) milos mila Bergmann & Co., Tešin ob
Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/11/12

Škofja Loka.
Dr. Ivan Hubad
okrožni zdravnik
2587 v Škofji Loki
ne ordinira
od 2. septembra
do 20. septembra.

Technikum Stroji in električni tehn. poslovanje
Hainichen i. Sa. Ug. t. progr. pr.

Tovarna „JANUS“ - koles
3 letno jamstvo

Največja in najboljša trdka za kolesa; šivalne stroje ter njihovo delo.

Najboljši stroj
za kolesa, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus kolesa s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej. smanjša pneumatika (Mau-sel) od K 420, notranja pneu-matika (Lautschlauch), prve kakovosti, nesešiti, od K 290, cenilniško svetilko od K 2—, od K 120 ročni zvonci in dr.-od 20 h. prevovratne verižice od K 270, pedali prve vrste od K 250, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 1250 naprej. Sedla, torbice, osti itd., za vse sisteme. urnji, čepi v vseh morah izdel., najceneje. Lastne popravne, zavod za ponikljanje inenjaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahitujte cenik 1912 za-stonj in poštnine prosto.

Dvozna trdka za kolesno obrt
Maks Skutezki.
Dunaj I, Stubanring 6.

Leposlovnj mesecnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10— Naroča se v Ljubljani.

Domač gorski tkalec sem

in pošiljam razno blago, kakor kanfanasa, ceiri, platno, krizot, deleni, beisače, otirače, beli gradl, atlas, modro in platenso in blago druge reči

40—50 m I. kakov. K 17
40—50 m II. kakov. K 22

proti povzetju, poš. prosto.

Franc Maršik, Češka Čer-ma, pošta Nadvod.

4 tisk. za poskušnje in en ogled pošiljam ceno moja preku-sena kolesa oziroma »Bohe-mia« pneumatiko in po se-mzne dele koles. Zmerni pla-čilni pogoji, list. cenik zastoj F. Dušek, tovarna koles Opočno, St. B. Nr. 2109, Češka.

Učenc. poštenih starišev, s primerno šolsko na-obrazbo se sprejme takoj v trgovino me-šanega blaga. Tudi taki naj se oglasijo, kateri so bili ali so že nekaj časa v kaki trgovini. — Poudroče na upravništvo tega lista pod Marlijstvo 2507.

Mala kmetija
z vsemi gospodarskimi posloji, s oravoj zemljišča, sadni vrt, gozd, njiva in kušnja se **proda.** Hiša je zidana, z e-poko krita, 3 minute do cerkve, 3 minute do tovarne, tri četrt ure do Ljubljane. Več pove **Ivana Golob.** Slape št. 24. p. D. M. Polje.

Proda se žiradi izelivne lepa
hiša z vrtom
pri cesi, seridana pred dvema letoma, 16 let davka prosta, tri minute z mesta Celja. Pod naslovom **Jakovina Hervatin.** Breca 9. Celte.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Na plesu. Mlad plesalec stopi med ple-som na prste nekemu tovarišu, ki je imel prav tanke noge. Nevoljen zavpije ta nad njim: »Ali mislite, da sem jaz svoje noge ukradei?« — »Bog varuj,« — odgovori oni, »v tem slučaju bi bili gotovo par boljših izbratli«

Za pošne uradnike. Državni poslanec go-vori svojim volivcem, med katerimi zapazi tu-di več pošnih uradnikov. Da bi se tudi njim

Gospodarska zveza v Ljubljani
nakupuje
laneno seme, jabolka za mošt
kakor tudi vse poljske pridelke.
Svojo zalogo špecijskega blaga pripo-roča trgovcem na doželi.

Dr. Fran Šabec

zdravnik na Vrhniki
ordinira v hiši Kmetске
posojilnice.

2577

Vsako množino medu

kupi

MBERARSKA ZVEZA v Ljubljani

ravnatoko ima zveza vse

potrebščine za čebelarje

v zalogi.

2586

Sachsen-Altenburg
Technikum Altenburg
Oddelki za inženjerje, teh-
nike, delovodje. Gradba
strojev, avtomobilov, elek-
trotehnikarja s laboratorij.
Program prost.

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kur-
jih oces, bradavic in trde
kože tekem 3 dni brez no-
lečin ne odpravi moj unice-
valec korenin **R a-mazilo**.
Cena lončku z jamstvenim
pismom 1 krono. 2520

Kemény (Kaschau) I.
Poštini predal 12/161, Ogrsko.

Kakovost je cenost

ker ona jamči večjo

izdatnost

2523

in okusnejšo jedrnatost.

Znak pravih : Franckovih
izdelkov tovarne

Henrik Francka sinovi

v Zagrebu je ta-le tvorniška znamka

Kovačija

v Polhovem gradu
se radi družinskih raz-
mer pod jako ugodnimi
pogoji proda. Poleg
hiše teče potok, kateri
lahko goni najtežjega ovna. - Posebno pri-
pravno bi bilo za kovača, **Ivan Mohorčič**.

Za mizarško obrt sprejme takoj 2590
2 učenca Ivan Marguč
mizar, Škofja Loka.

Edino slov. narodno podjetje!
Hotel Trabesinger
v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Popisani voditelji **Hotela Trabesinger** se v ljudno pri-
poročata vsem veleocenjenim slovenskim in slovanskim
gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.
V hotelu se dobe lepe snažne sobe po primerni ceni, nudi
se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz
slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg
sončnatoga vrta. V hotelu **Trabesinger** dobite vsak dan,
posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo. V polot-
nem času prihajajo na kolodvoru gostov domači omnibus.
Slovenski romarji in romarice, ustavljajte se samo v
edino slovansko gostilni „Hotel Trabesinger“ v Ce-
lovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.
Za mnogobrojen obisk se tojlo priporočata voditelji
hotela **Lojzika in Pepca LEON**.

2118

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.
Po dobroti in kakovosti nepr-
kosljiv železni, emaljirani, pol-
celnasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, hotele,
restoracije i d. Načrti za ku-
hinje na paro, pitnove štedilnike,
irske peči za trajno kurjavo. Do-
sijo se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošljajo naravnost.
Zahtevajte
„Izvirne Ko-
loseus - šte-
dilnike“ in-
vrite slabše
izdelke. 2573
Ceniki zastoj.

Ceno češko posteljno perje

Kilo sivoga puljonega K 2.—, boljšega K 2.40,
polbelega K 3.6, belega K 4.80, prima kakor
puh mehkega K 6.—, veleprima K 7.20, naj-
boljša vrsta K 8.40, izredno fino snežnobeło
K 9.60.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega.
visnjavega, belega ali rumenega nankinga, dobro napol-
njene, pernica ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm
široka po K 1.—, 12.—, 15.—, 18.—, 200 cm dolga, 140 cm
široka po K 1.50, 18.—, 21.—, 24.—, sglavnica 80 cm dolga,
38 cm široka po K 2.—, 3.50, 4.—, 50 cm dolga, 70 cm široka
po K 4.50, 6.50, 8.—. Zamena dovoljena, za nenprijatelj-
činar nazaj. Cenovniki druzko in pošiljne prosto vsakomur.

Benedikt SACHSEL, Lobes pri Pliznu 159. Češko.

2532

Čevljarski pomočniki

za močno delo se sprejmejo v trajno delo pri
Jozefu Zlatokarju, čevljarju, Menšič št. 41.
Kranjsko. 2521

Dobrega -mlinarja- sprejemem
mladega -mlinarja- tako
proti dobri plači **Ant. Vovk, posestnik**
in mlinar v Mostah, p. Žirovnica, Gor.

Kdor še ne ve, kako velike vrednosti je
za vsakega, ki ima živino

2503 **brzoparilni kotel za živinsko krmo,**

temu pošlje „Slovenska Straža“ v Ljubljani po-
dučni popis takih kotlov popolnoma zastoj.

Lovske puške

vseh sestav,
priznana delo
prve vrste, z
najboljšim
strelnimučin-
kom, pripo-
roča :
družba z omoj-
x. v Borevijah
na Koroškem
Peter Wernig,
Geniki brezplačno in pošiljne prosto.

2116

Inženerska akademija

Wismar, Ostsee. Za strojno in elektr. inž-
nerje, stavb. inženjerje, ge-
ometre in arhitekto. — Železobetonska gradnja in
kulturalna tehnika. Novi laboratoriji.

Stati Wismar Absolventi višjih obrtnih šol se sprejemajo.

Posestvo na prodaj na Šimniku.

Posestvo obsega čez 80 oraloj sveta. Je bolj v hrihah. V hiši
je gostilna in trafika. Več povč **Marijana Bratun, Šimnik, p.**
Kresnice. 2557

Kocke za govejo juho

družbe **Liebig**

so kocke za izboljšanje kakovosti.

Nji fini, ne vsiljivi okus, ki izvira
od vporabe najboljšega **MESNEGA**
IZVLEČKA, jih odlikuje pred vsemi
drugimi izdelki.

Cena **5** v komad.

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.
sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.
Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

Bliznji odhod iz domače luke
Trsta: Saxonia 20./8. Panonia 27./8. Ivernia 10./9. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 17./8. 7./9. 26./9. 26./10. 1912, Mauretania 31./8. 21./9. 12./10. 1912.

Pojasnila in vožnje karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo osebo vstevši davek in K 120.— za otroka pod deset let vstevši davek.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste bdeji in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorci pošljem poštne prosto. 3579

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročila slast do jedi, okrepla živce, zboljšala kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega stabelnega K 2.—, boljšega K 2.40, pol belega prima K 2.80, belega K 4.—, finega mehkega puha K 5.—, prvo. rabelega K 7.—, 8.—, ja. 9.00. Sivega puha K 6.—, 7.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od pet kg naprej franko.

Dooršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rdečega modrega ali belega inlet (nanking) blaga i pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim svim, puhaštim in ferpežnim postelnim perjem K 10.—, s polpuhom K 20.—, s puh perjem K 24.—. Posamezne pernice K 10.—, 15.—, 17.—, 19.—. Posamezne vzglavnice K 3.—, 5.50, 4.—. Pernice 90x70 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4.50, 5.—, 6.50. Spod. pernice iz najboljšega grada za postelje 180x116 cm velike K 15.— in 18.—, razpolja proti povzeliu ali naprej vplačilu.

Maks Berger Dešenca št. 235 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. cenik! vsega postelnega blaga zastoji.

Slovenski kmetje in gostilničarji, ki potrebujete vino

obrnite se na mojo zalogo last. pridelka

izbornega istrskega vina

V zalogi imam belo in črno. — Cene zmerne. — Zajamčeno pristno.

Anton Rumen, Dolenji Logatec 14 (blizu pošte.)

Varstvo proti požarom!

Ako hočete mirno spati, krijte strehe z asbestnim škrliljem

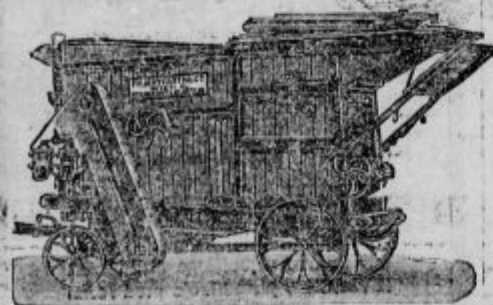

ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen in ne drag.

ZAJEC & HORN, betonske podjetje, Ljubljana.

Naročajte sobotnega „Slovenca“!

Zahtevajte zastoj mlatilnice vitle (gepeljne)

za vprežne živali, košline stroje za seno, deteljo in žito, stroje za obračanje sena, gr. bjeenje sena in žita, za čiščenje žita, trikolje — za rušenje koruze, slamoreznice, reporeznice, mlince za debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšega z darili odd. sestava tovarne kmetijskih strojev, železolivarne in lužine na parno

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II/1, Taborstr. 71.

Ustanovljena 1872. — 1500 delavcev. — Zelo povečana, najmoderneje opremljena tovarna. — Odi kovana z čez 700 darili. Razprodajalci in zastopniki se iščejo.

Gospodinje! Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

ni rastlinska margarina. nega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši (cena) to.

Samo Blaimscheina „UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje Blaimscheina „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavittku.

Cenjena gospodinja!

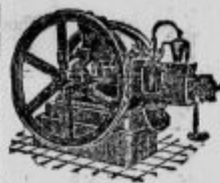
Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje maslen kruh

Blaimscheina „UNIKUM“ margarina

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko. Združene tvornice za margarina in presno maslo, Dunaj XIV.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Komanditna družba
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX. 6.

Heiligenstädterstr. 83/Je.
Najslabša specialna tovarna menarhija za dvotaktno motorje na surovo olje.

Velika korist

2518

obstoji za vsakega v tem, da ni treba kupiti takoj novega orodja iz kakršne koli kovine, bodisi lito ali kovano, ako se koj **zlomi ali ubije**. Vse ubite ali zlomljene dele iz železa, bakra, medu, aluminija itd., morem s posebno pripravo z majhnimi stroški zopet **zvariti ali švasati**.

Se v ljudno priporočam **Matija Terlep**, izdel. vozov, Spod. šiška.

Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo potovati, naj se obrnejo na

Simona Kmetetz-a

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

1886

Zahtevajte

vselej izrecno le tokom 19 let najbolje preizkušeno „**Barthel**“-ovo klajno apno.

Ponaredbe zavrnite!

Dobiva se pri vseh trgovcih; kjor ne, pišite naravnost

Mihaelu Barthel & Co., Dunaj X/1 Steccardsburno. 44
5 kg 2 K z Dunaja, 50 kg 11 K iz Ljubljane ali Maribora

Dopisuje se slovensko!

10.000 m ostankov.

Po zadnji katastrofi pri kateri je prišla moja tovarniška zaloga pod vodo, sem bil prisiljen cele kose razkosati na ostanke in prodajati po 50%, pod ceno. To je razno blago kakor: Kanafas, oksford bela tk. nina zefir, flanele, razni modrotiski za obleke in predpasnike, parhenti itd.

Po vodi povzročeni komaj vidni madeži se dajo lah'o odstraniti.

Razpošiljam: 1 zavitek 5 kg z 18 K po povzetju.

Pri naročilu 2 zavitekov poštnine prosto.

Ant. Marsik, mehanična tkalnica za pisano blago Clesshöbel / Neustadt a/ M. Češko.

Adolf Hauptmann-a nasled.
A. ZANKL SINOV

tvornica barv, lakov in firnežev

priporoča: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za podo in stroje, karbolinoj, čopiči itd.

Naslov zadostuje: **A. Zankl sinovi, Ljubljana.** Cenik zastoj.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

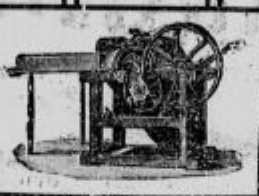
1 kg sivoga, dobrega, skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnobeloga, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega tanking-blaža, 1 perlica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 hincama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novimi, sivimi, zelo trpežnim, puhastim posteljnim perjem 16 K; s poljubom 2 K; s puhom 24 K; posamezno perlice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice 200 cm dolge, 140 cm široke, 4 K 13, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnja perlice iz močnega, pasastega grada. 120 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepopoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2261

S. BENISCH, v Dešenici šte. 71, Češko.

MLATILNICE, ČISTILNICE

in vse druge poljedel-

ske stroje najnovejšega izdelka po znižanih cenah kupite pri tvrdki

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek, Ljubljana

Dunajska cesta 16

trgovina z železnino in zaloga strojev

Vsakdo naj se o tem prepriča in zahteva brezplačno slovenski cenik.

549

HEINRICH LANZ MANNHEIM

največja in najznamenitejša tovarna lokomobilov v Heinčiji priporoča

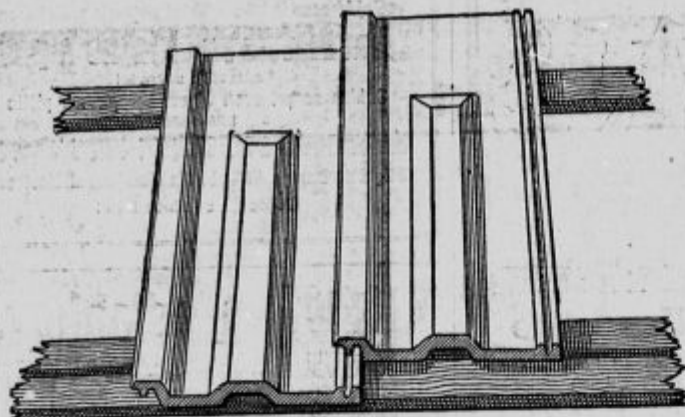
VENTIL-LOKOMOBILE

za obrat do 1000 HP.

Najpripravnejše za vročo paro.

Ruštrijska prodajalnica: **EMIL HORNIGMANN, DUNAJ, IX.**

2505

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

strešnik-zakrivač

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dvojno zarezani

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. 814 Spretni zastopniki so iščejo.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kaeppu, ribje olje, toaletno predmete, fotografirane aparate in potrebščine, sredstva za desinfekcijo. Velika zaloga najfinjšega konjaka in ruma. 3726

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, ocojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno. *

Drogerija Anton Kanc,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (vroče), cvetje, korenine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

USTANOVljena LETA 1831.

USTANOVljena LETA 1831.

NAJVEČJA ZAVAROVALNICA AVSTRO-OGRSKE DRŽAVE

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta 2., v lastnem domu
posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Tekom leta 1911 zavarovalo se je 21.289 oseb za kapital nad 170 milijonov K na življenje. Družba je izplačala škode že nad 1 milijardo in 63 milijonov K. Premoženje družbe znaša nad 416 milijonov K. 1887

Št. 1038. 14kar. zlato K 13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Šr. 1046. 14 karat zlato K 9.—
Šr. 1046. Novo zlato K 4.70
Šr. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatino in srebrnino, predno je videl veleznimivi in bogato ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25

ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje tako, pošt-nine prosto.

H. Suttner

Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sveci.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo
H. Suttnerjev
velezanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na tvrdko
H. Suttner
v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato e opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška K 1.50
Zlato na srebro K 3.—

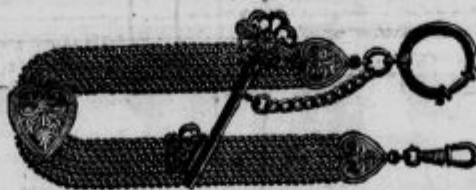

Št. 748. K 13.50

Št. 525. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnatinim pokrovom, trpečno kolesje na 6 kamnov, K 13.50

Št. 525. Srebrna anker-rem., Roskopf, z dvojnatinim pokrovom, trpečno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20

* 854. Srebrna verižica s srcem trlvrstna „ 5.70

* 854. „ „ „ 4 vrstna „ 7.50

* 854. „ „ „ 5 „ 9.—

* 853. „ „ „ 6 šestimi srci „ 12.20

* 853. „ „ „ 8 „ „ 15.80

* 861. „ „ „ 10 „ „ 26.—

* 860. „ „ „ 15 „ „ 42.—

Št. 720. K 9.70

Št. 725. K 11.70

Št. 735. K 13.—

Št. 736. K 13.70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino kolesje, na 6 kamnov, K 13.—

Št. 725. Jednaka nekoliko večja K 11.70

Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatim obročkom, K 13.70

Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez okraska, K 9.70